

testatur instructio. Unde remotis hominum studiis sive versutiis, in hac adhuc presenti fragillitate positum, secundum preces nostras, admissi et auctoritate imperiali offerente Deo nostro unam catholicam Ecclesiam et apostolicam, quia hoc solum est in quo

non solum in terris, sed etiam in cœlo triumphare sine fine possitis. *Subscriptio* : Omnipotens Deus regnum et salutem tuam perpetua protectione custodiat, gloriosissime et clementissime semper Auguste.

APPENDIX

AD COLLECTIONEM DIONYSIANAM.

COLLECTIO II

DECRETORUM PONTIFICUM ROMANORUM

COLLECTIONI I DIONYSII EXIGUI ADDITA.

CATALOGUS PONTIFICUM ROMANORUM,
QUORUM DECRETA IN HAC COLLECTIONE RECENTENTUR.

	AN. CHR.		AN. CHR.
HILARUS	461.	SYMMACHUS	497
SIMPLICIUS	467.	HORMISDA	514
FELIX	483.	GREGORIUS JUNIOR	715

REGULÆ HILARI

FLAVIO BASILICO ET HERMINERICO VV. CC. CONS.

Sub die xiii calendarum Decembris, residente B viro venerabili Hilario papa in basilica Sanctæ Mariæ, et Maximo Taurini civitatis provinciæ Galliarum. Ingenio Ebrodunensi provinciæ SS. Mediolanensi provinciæ SS. Saturnino Abinonensi provinciæ SS.

Petro Portuensi.
Primo Atellano.
Gaudentio Abitiensi.
Paulino Aquæbiensi.
Palladio Salpinati.
Sotere Neapolitano.
Tiburtio Capuano.
Felice Lunensi.
Eusebio Senensi.
Justo Faberino.
Concordio Barino.
Caprario Casitano.
Constantino Aquinati.
Prætextato Interamnano.
Claudio Pausalano.
Adeodato Veliterno.
Cripiano Subaugustano.
Servodei Nomentano.
Hilario Amerino.
Paulo Foranovano.
Apuleio Tarquiniensi.
Asterio Gabinati.
Asterio Foro-Julieni.
Gaudentio Veconensi.
Gaudentio Scyllateno.
Eubodio Trifenensi.
Majoriano Astensi.
Felice Sipontino.
Urano.
Januario Prænestino.
Adeodato Cumano.
Tiberio Curio Sabinorum
Gerontio Camerino.
Lucifero Tiferis Metapyris.
Romano Albanensi.
Florentio Talesino.

Candido Tiburtino.
Eusebio Sutirino.
Gaudentio Auteatino.
Projectio Nepesino.
Philippo Numanati.
Restituto et Octavio Afris.

Residentibus etiam universis presbyte..., astantibus quoque diaconibus. Hilarius episcopus Ecclesiæ catholice, urbis Romæ, synodo præsidens, dixit: Quoniam religiosus, sancto Spiritu congregante, conventus hortatur ut quæcunque pro disciplina ecclesiastica necessaria sunt, cura diligentiore tractemus: si placet, fratres, ea quæ ad ordinationum tenorem pertinent, juxta divinæ legis præcepta, et Nicænorum canonum constituta, ita adjuvante Domino in omne ævum mansura solidemus, ut nulli fas sit sine status sui periculo vel divinas constitutiones, vel apostolicæ sedis decreta temerare, quia nos, qui potissimi sacerdotis administramus officia, talium transgressionum culpa respiciet, si in causis Dei desides fuerimus inventi, quia meminimus, quod timere debemus, qualiter comminetur Dominus negligentis sacerdotum, siquidem reatu majore delinquit, qui potiori honore perfruitur: et graviora facit vitia peccatorum sublimitas dignitatum. Cavendum ergo imprimis est, ne ad sacros gradus, sicut gestis prioribus ante præscriptum est, quisquam qui uxorem non virginem duxit, aspiret. Repellendus est etiam quisque qui in secundæ uxoris nuptias contra apostolica præcepta convenerit. Inscii quoque litterarum, nec non et aliqua membrorum damna perpepsi, et hi qui ex poenitentibus sunt, ad sacros ordines aspirare non audeant. Quisquis talium consecrator extiterit, factum suum ipse dissolvat, et quod commisit illicite, aut a decessoribus suis invenit admissum, si proprium periculum vult vitare, damnabit: nos enim in nullo volumus severitatem ultionis exercere. Sed qui in causis Dei contumacia vel delectu deliquerit, aut ipse quod perperam fecit, abolere noluerit, in se quidquid in alium non resecarit, inveniet. Quod ut deinceps possit tenacius custodiri, si placet, omnes causas et

subscriptions proprias commodate: ut synodali iudicio aditus claudatur illicitis.

Ab universis episcopis et presbyteris acclamatum est: Exaudi, Hilaro vita, dictum est sexies. Hæc confirmamus, hæc docemus, dictum octies. Hæc tenenda sunt, hæc servanda sunt, dictum quinquies. Doctrinæ vestræ gratias agimus, dictum decies. Ista ut in perpetuum serventur, rogamus, dictum est quindecies. Per dominum Petrum, ut in perpetuum serventur rogamus, dictum est octies. Hæc præsumptio nunquam fiat, dictum decies. Qui hæc violaverit, in se inveniet, dictum septies. Et facto silentio, Hilarus episcopus dixit: Præterea, fratres, nova et inaudita, sicut ad nos, missis de Hispaniis epistolis, sub certa relatione pervenit, in quibusdam locis perversitatum semina subinde nascuntur. Denique nonnulli episcopatum, qui nonnisi meritis præcedentibus datur, non divinum munus, sed hæreditarium putant esse compendium, et credunt, sicut res caducas atque mortales, ita sacerdotium, velut legali aut testamentario jure posse dimitti. Nam plerique sacerdotes in mortis confinio constituti in locum suum feruntur alios designatis nominibus subrogari: ut scilicet non legitima expectetur electio, sed defuncti gratificatio pro populi habere assensu. Quod quam grave sit æstimate: atque ideo, si placet, etiam hæc licentiam generaliter de Ecclesiis auferamus, ne, quod turpe dictum est, hujusmodi se putet debere, quod Dei est. Ut autem quod ad nos perlatum est, ad vestram etiam possit pervenire notitiam, Hispanorum fratrum et coepiscoporum nostrorum scripta legantur. Paulus notarius recitavit.

Beatissimo, et apostolica reverentia a nobis in Christo colendo papæ Hilaro Ascanius, et universi episcopi Tarraconensis provincie.

Quam curam apostolatus vester de provinciarum suarum sacerdotibus gerat, filio nostro illustri Vincentio, duce provincie nostræ, referente cognovimus, cujus impulsu votum nostrum in ausu scribendi prona devotione surrexit. Ergo provinciali litterario sermone debita coronæ vestræ obsequia deferentes, his quæsumus, ut dignatione qua ceteros etiam humilitatem nostram in orationibus vestris in mente habere dignemini, beatissima et apostolica reverentia in Christo a nobis, colende pater, illud specialius deprecantes, ut factum nostrum, quod tam voto pene omnis provincie, quam exemplo vetustatis in notitiam vestram defertur, perpensis assertionibus nostris roborare dignemini. Et cum legeret, ab universis episcopis et presbyteris acclamatum est: Exaudi, Christe, Hilaro vita, dictum est decies. Hæc præsumptio nunquam fiat, dictum est sexies. Quæ Dei sunt, ab homine dari non possunt, dictum est sexies. Per dominum Petrum ut in perpetuum serventur, dictum est sexies. Hæc ut reserventur rogamus. Hilarus episcopus dixit: *Lege.* Paulus notarius recitavit. Episcopus Barcinonensium civitatis sanctus Nundinatus sortem explevit conditionis humanæ, hic episcopo venerabili fratri nostro Irenæo, quem ipse ante in diocesi sua nobis volentibus constituerat, derelinquens ei, quod potuit habere paupertas supremæ voluntatis arbitrio, in locum suum ut substitueretur, optavit, sed defuncti iudicium in ejus meritum non vacillat. Et cum legeret, Probus episcopus e consensu surgens dixit: Illud licuit, hoc non licuit. Successores Deus dat, auctoritate vestra resistite huic rei per apostolatum vestrum. Hilarus episcopus dixit: Percurre quæ cæperas. Paulus notarius recitavit. Siquidem omnis clericus, et plebs ejusdem civitatis, et optimi, et plurimi provinciales, ut idem ejus locum observaret, a nobis speraverunt dato consensu, nos cogitantes defuncti iudicium, et probantes ejus vitam, et eorum nobilitatem atque multitudinem, qui petebant, simul et utilitatem, Ecclesie memoratæ, optimum duximus: ut tanto sacerdoti, qui ad divina migraverat, non minoris meriti substitueretur antistes, præsertim cum Ecclesia illius municipii, in qua ante fuerat ordinatus, semper hujus civitatis Ecclesie fuisse diocesis con-

stet. Ergo suppliciter precamur apostolatum vestrum, ut humilitatis nostræ quod juste a nobis videtur factum, vestra auctoritate firmetis. Jam dudum sane questi fueramus litteris nostris de præsumptione Sylvani episcopi, et miramur quod nulla apostolatus vestri responsa suscepimus; nunc hæc eadem suggerentes petimus, ut quid super his rebus observandum sit, apostolicis sermonibus nos dignemini informare: et ne forsitan per negligentiam portitoris, aut per longinqui itineris difficultatem humilitatis nostræ ad vos scripta non potuerint ex hoc negotio pervenire, etiam suggestionem nostram maluimus iterare. Et subscriptio. Orantem pro nobis sanctum apostolatum vestrum jugi ævo divina conservet æternitas nobis omnibus, et Ecclesie suæ, domine vere noster, et apostolice papa. Hilarus episcopus dixit: Alia epistola recitetur. Paulus notarius recitavit. Domino beatissimo, et apostolica reverentia a nobis in Christo colendo papæ Hilaro Ascanius, et universi episcopi Tarraconensis provincie. Etsi nulla exstaret necessitas ecclesiasticæ disciplinæ, expetendum revera nobis fuerat illud privilegium sedis vestræ, quo susceptis regni clavibus, post resurrectionem Salvatoris per totum orbem beatissimi Petri singularis prædicatio universorum illuminationi prospexit, cujus vicarii principatus, sicut eminet, ita metuendum est ab omnibus et amandus. Proinde nos Deum in vobis primitus adorantes, cui sine querela servitis, ad fidem recurrimus apostolico ore laudatam (*Rom. 1*), inde responsa quærentes, unde nihil errore, nihil præsumptione: sed pontificali totum deliberatione præcipitur. Cum hæc ita se habeant, est tamen inter nos falsus frater, cujus præsumptione sicut diutius tacere non licuit, ita et loqui futuri iudicii necessitas imperavit. Sylvanus quidem, episcopus Calaguræ, in ultima parte nostræ provincie constitutus, divinationes sibi indebitas usurpando humilitatem nostram ad hoc usque perduxit, ut contra ejus vanissimam superstitionem, sedis vestræ unicum remedium flagitemus. Hic namque jam ante septem aut octo amplius annos, postponens Patrum regulas, et vestra instituta despiciens nullis potentibus populis episcopum ordinavit, cujus properum factum existimantes fraterna et pacifica posse admonitione sanari, profecit in pejus. Denique contra vetustatem canonum, contra synodi constituta alterius fratris nostri presbyteri, spiritu tantum præsumptionis accensus, in eodem loco qui illi fuerat destinatus, cui invito et repugnanti imposuerat manus, et qui nostro jam cœtu fuerat aggregatus, episcopum fecit. Hinc factum est ut de ejus miserrima temeritate ad nos Cæsaraugustanæ urbis episcopus frater noster universa referret, cujus diligentia et sollicitudo admodum prospexerat, si in aliquo profuisset. Siquidem cunctis in vicinia positus episcopis, ne se schismatico adjungerent, frequentissime contradixit, sed obstinatione damnabili totum quod erat illicitum, et quod nobis pudor est dicere, non erubuit solus ille committere. Proinde quia his præsumptionibus, quæ unitatem dividunt, quæ schisma faciunt, velociter debet occurri, quæsumus sedem vestram, ut quod super hac parte observare velitis, apostolicis affatibus instruamur, quatenus fraternitate collecta prolatis in medium venerandæ synodi constitutis, contra rebelliosum spiritum vestra auctoritate subnixi, quid oporteat, et de ordinatione, et de ordinato fieri, intelligere Deo juvante possimus. Erit profecto vester triumphus, si apostolatus vestri temporibus, quod sancti Petri cathedra obtinet, catholica audiat Ecclesia, si novella zizaniorum semina fuerint extirpata. Et subscriptio. Orantem pro nobis sanctum apostolatum vestrum jugi ævo divina conservet æternitas. Ab universis episcopis et presbyteris acclamatum est: Ut hæc emendentur rogamus, dictum est sexies. Ut hæc reserventur rogamus, dictum est septies. Ut disciplina servetur rogamus, dictum octies. Ut antiquitas servetur rogamus, dictum septies. Ut disciplina (*sic*) servetur rogamus, dictum est quoquoque.

Ut canones custodiantur rogamus, dictum est septies. Ut in præsumptoribus vindicetur rogamus, dictum est septies. Ordinatio apostolica illibata servetur, dictum est octies. Exaudi, Christe, Hilario vita, dictum est quinquies. Dignus papa, dignus doctor, dictum est octies.

Hilarus episcopus dixit: Acceptis quæ recitata sunt de omnibus, nunc, fratres, speciales sententias, Deo nobis inspirante, depromite. Maximus episcopus Ecclesie Tauritanæ dixit: In custodiendis omnibus quæ ad sacras ordinationes pertinent disciplinis, melius sententiæ meæ professione denuntio nihil a me unquam eorum quæ prohibita sunt esse faciendum. De reliquis censeo ut quisquis talia fecerit, aut detecta in Ecclesiis resecare noluerit, noverit se graves causas in apostolicæ sedis iudicio redditurum: in quo illi necesse erit subire sententiam. Ingenuus episcopus Ebrolunensis dixit: Mibi quoque eadem de omnibus partibus sententia est, qua me ipse constringo, ne quid a me unquam de his quæ sunt interdicta tentetur, quia novi statum et professionem meam. De cæteris etiam censeo: ut quisquis statutorum transgressor exstiterit, sciat se ecclesiasticæ regulæ laqueis innodari, et reatum apostolicæ sedis incurrere. Paulus episcopus Aquævivæ dixit: Ego quoque simili me lege constringo, et de cæteris, qui transgressores fuerint, pariter censeo, ne eis sine periculo sui quidquam tale tentare liceat, quod merito debeat vindicari. Primus episcopus Ecclesie Atellanæ dixit: Hoc et ego censeo esse observandum. Palladius episcopus Ecclesie Salapinæ dixit: Nihil me contra disciplinam ecclesiasticam, vel statuta sanctorum canonum facturum esse polliceor. Tiberius episcopus Ecclesie Sabinensis dixit: Prosteor me statuta sedis apostolicæ in omnibus custodire, et si in Ecclesia mea clericorum aliquem contra præcepta sanctorum canonum deprehendero aut mulierem duxisse, aut duas habere uxores, ab ecclesiastico officio separari. Ab universis episcopis dictum est: Sententias fratrum omnes sequimur, omnes confirmamus, et observandas esse decernimus. Exaudi, Christe, Hilario vita, dictum est septies. Quæ male admessa sunt per te corrigantur, dictum est octies. Quod non licet, non fiat, dictum est octies.

Hilarus episcopus Ecclesie urbis Romæ synodo præsidens dixit: Quoniam præsentis definitionis formam, quæ secundum sanctorum est statuta sententiam, in omnium Ecclesiarum notitiam pervenire determinavi: ne cuiquam pro sui possit ignoracione licere quod non licet, edere gesta notariorum sollicitudo curabit.

Hilarus episcopus Ascanio, et universis episcopis Tarracoenensis provincie.

Postquam litteras vestræ dilectionis accepimus, quibus præsumptiones Sylvani episcopi Calagurentium Ecclesie retinere petistis, et rursum Barcinonensium queritis nimis illicita vota firmari, honoratorum et possessorum Tyriassonensium, Ascantensium, Calaguritanorum, Vargensium, Tritinsium, Leviensium et Veroviscensium civitatis cum subscriptionibus diversorum litteras nobis constat ingestas: per quas id quod de Sylvano querela vestra deprompserat, excusabant. Sed reprehensio justissima eorum pariter justa allegatione non carebat, quia præter conscientiam metropolitani, fratris et coepiscopi nostri Ascanii, nonnullis civitatibus ordinatos claruit sacerdotes. Unde quoniam quicquid ab alterutra parte est indicatum, omni videamus perversitate confusum, temporum necessitate perspecta, hac ratione decernimus ad veniam pertinere, quod gestum est,

A ut nihil deinceps contra præcepta beati Apostoli, nihil contra Nicænorum canonum constituta tentetur.

I. Hoc autem primum juxta eorundem Patrum regulas volumus custodiri, ut nullus præter notitiam atque consensum fratris Ascanii metropolitani, aliquatenus consecraretur antistes, quia hoc et vetus ordo tenuit, hoc trecentorum decem et octo sanctorum Patrum deflavit auctoritas, cui quisquis obvias tenderit manus, eorum se consortio fatetur indignum, quorum præceptionibus resultarit.

II. In quorum contumeliam a superbe spiritu etiam pars illa contemnitur, qua cavetur ne quis relicta Ecclesia sua ad alteram transire præsumat. Quod nimis improbe coniventibus, et ut doleatur gravius, vobis assereutibus, Irenæus episcopus conatur admittere: qui nostra auctoritate roborari cupitis, quos maxime de rebus illicitis magna indignatione probatis accendi. Lectis ergo in conventu fratrum, quos natalis mei festività congregarat, litteris vestris, quæ de ordinandis episcopis secundum statuta canonum, vel prædecessorum meorum decreta sunt, prolata sententia gestorum, quæ pariter direximus, tenore discetis.

III. Unde remoto ab Ecclesia Barcinonensi, atque ad sua renisso Irenæo episcopo: sedatis per sacerdotalem modestiam voluptatibus, quæ per ignoranciam ecclesiasticarum legum desiderant, quod non licet obtinere: talis protinus de clero proprio Barcinonensibus episcopus ordinetur, quem tenore præcipue, frater Ascanii, oporteat eligere, et deceat consecrare. Ne si similiter forte factum fuerat, non sine objurgacione tui maxime nominis retundat nostra præcepto, quod in injuriam Dei, a quo specialiter sacerdotalium est gratia dignitatum, didicerimus admissum, nec episcopalis honor hæreditarium jus putetur, quod nobis sola Dei nostri benignitate confertur.

IV. Ordinatos ergo nunc episcopos, qui licet dum te ignorante proveci sunt, cum suis auctoribus meruerint submoveri, hac ratione firmamus, si nec vidua maritus fuerit quisquam, et in unius virginis nuptiis, ac vota convenerit, sicut et legalia constituta præcipiunt dicendo: Sacerdos virginem uxorem accipiat, non viduam, non repudiatam (*Lerit. xxi; Ezech. xlii*), secundum quod etiam beatus apostolus Paulus, Magister gentium, de his qui fieri desiderant sacerdotes, propria institutione non tacuit dicens (*I Tim. iii*): Unius uxoris virum, cujus tenore sententiæ ita informati esse debetis, ut inter cætera quæ cavenda sunt, hæc studeatis præcipue custodire quæ cognoscitis ante universa mandari.

V. In quibus etiam prospiciendum est, ne duo sint in una Ecclesia sacerdotes, nec litterarum ignarus, aut carens aliqua parte membrorum, vel etiam ex pœnitentibus aliquis ad sacrum ministerium prorsus sinatur accedere. Nec tantum putetis petitiones valere populorum, ut cum his parere cupitis, voluntatem Domini nostri quæ nos peccare prohibet, deseratis, cujus indignatio ex hoc gravius commovetur, quia benignitas ejus, dum sunt illicita per eos qui sunt interpretes placacionis, offendetur.

VI. Ut autem omnia secundum hæc quæ scripsimus corrigantur, præsentibus litteris Trajano subdiacono nostro veniente direximus. Quod si Irenæus episcopus ad Ecclesiam suam, deposito improbitatis ambitu, redire neglexerit, quod ei non iudicio, sed humanitate præstabitur, removendum se ab episcopali consortio esse cogno-cat. Data in cal. Januarii, Basilico et Herminero vv. cc. cons. (*An. Christi 465.*)

DECRETA SIMPLICII PAPÆ

I. Simplicius episcopus Joanni episcopo Raven-nati.

Si quis esset intuitus ecclesiasticæ disciplinæ, vel

si quid apud te sacerdotalis modestiæ teneretur, nunquam plectibiles perpetrarentur excessus, a quibus si nullo te paternarum regularum preteritas conti-

vere præcepto, saltem sanctæ memoriæ prædecessoris tui fueras revocandus exemplo, qui cum faciendo presbyterum minus deliquisset invitum, senserat tamen dignum pro tali usurpatione iudicium. Ubi ista didicisti, quæ in fratrem et coepiscopum nostrum Gregorium, non electione, sed invidia perpetrasti? quem inexcusabili violentia pertrahi ad te passus es, atque vexari, ut ei honorem tantum non per animi tranquillitatem, sed per amentiam, sicut dicendum est, irrogares. Neque enim talia potuissent fieri sanitate consilii; nolumus exaggerare quod gestum est, ne cogamur iudicare, quod dignum est: nam privilegium meretur amittere qui permessa sibi abutitur potestate. Sed una nos ratio facit esse sententiæ mellioris, quam maluimus te fratre et coepiscopo nostro Projecto referente cognoscere, non nostris litteris propter opprobrium publicare. Nam scandalum, cujus auctor agnosceris, ita moderatio nostra compescuit, ut frater et coepiscopus meus Gregorius, quem non provectum constat esse, sed pulsam, nullam causam, sicut petiit, tecum habiturus, Mutinensem gubernet Ecclesiam, et contubernium spirituale, quod sortiri non oportebat invitum, non recuset amplecti, cui si quid negotii forsitan emergerit, nostrum ab eo, vel contra eum petatur examen. Necessitatibus etiam quas faciente te compellitur sustinere, hac definitione consulemus, ut refuso prædio, quod ante annum sibi datum esse commemorat, atque ad Ecclesiam Ravennatensem reverso, possessio in Bononiensi 30 solidorum reddituum liberorum sine dubitatione tradatur, in diem scilicet vitæ ejus, salvo proprietatis jure Ravennatis Ecclesiæ, ad quam post prædicti obitum revertetur. Quod si non fuerit nostris paritum constitutis,

A quid post transgressionem maneat contumacem, ipse perpendis. Denotiamus autem, quod si posthac quidquam tale præsumpseris, et aliquem seu episcopum, seu presbyterum, seu diaconum invitum facere forte credideris, ordinationes tibi Ravennatis Ecclesiæ, vel Æmiliensis moveris auferendas. Data III cal. Junii, Severino v. c. cons. (An. Christi 481.)

II. Simplicius episcopus Florentino, Equitio, et Severo episcopis.

Relatio nos vestræ dilectionis instruxit, et gestorum series plenius intimavit Gaudentium Aulniensis Ecclesiæ sacerdotem contra statuta canonum, ac nostra præcepta ordinationes illicitas perpetrasse, quarum illi totam penitus auferri præcipimus potestatem. Scripsimus enim ad Severum fratrem et coepiscopum nostrum, et si necesse fuerit, ipse in supra dicta Ecclesia, consideratis Patrum regulis, hoc fungatur officio, quo ille abusus esse convictus est: ita ut hi qui illicite ab eodem sunt provecti, ab ecclesiasticis ministeriis sint remoti. Simul etiam de redditibus Ecclesiæ, vel oblatione fidelium quid deceat nescienti nihil licere promittat, sed sola ei ex his quarta portio remittatur: duæ ecclesiasticis fabricis et erogationi peregrinorum et pauperum futuræ ab Onagro presbytero sub periculo sui ordinis ministrentur: ultima inter se clericis pro singulorum meritis dividatur. At vero ministeria Ecclesiæ, quæ alienata comperimus, reparare præsumptor prædicti fratris compellatur instantia, cui etiam in hoc specialiter præcepimus immineri, ut tres illas portiones, quas per triennium dicitur sibi tantummodo vindicasse, restituat. Dat. XIII cal. Decemb. post consulatum Leonis Augusti. (An. Christi 475.)

DECRETA FELICIS PAPÆ.

(Synodus Romana. An. Christi 487.)

Flavio Boetio v. c. cons. Sub die III id. Martiarum, in basilica Constantiniana. residente venerabili viro papa Felice, una cum

Candido Tiburtino,
Paschasio Centumcellæ
Equitio Matellicati,
Epiphanio Spellati,
Herennio Portuensi,
Agnello Telesino,
Urbano Fulginati,
Martiniano Phormiano,
Cresconio Tudertino,
Basilio Tollentinati,
Constantio Aquinati,
Philippo Numanati,
Bono Ostiensi,
Constantio Tribeati,
Constantino Capuano,
Severo Cassinati,
Martiano Amerino,
Herculio Utriculano,
Maximo Blerano,
Projectio Tarquinensi,
Maximino Ferentensi,
Felice Anteatino,
Felice Anagnino,
Andrea Gavinati,
Cypriano Numentano,
Vitale Fundano,
Constantio Suttrino,
Gaudentio Foroclodensi,
Asterio Foronovano,
Victore . . . . .
Rustico et Pardalio Afris,
Petro Subaugustano,
Basso Ferentinati,
Innocentio Mibanati,
Benigno Aquævivensi

Decio Trium tabernarum,
Athanasio Albanensi,
Petro Lorensi,
Felicissimo Sabinensi.
Bonifacio Veliterno,
Romulo Prænestino,
Donato, episcopis;

Et presbyteris:

Rustico,
Laurentio,
Cassio,
Januario,
Lepido,
Asterio,
Alexandro,
Laurentio,
Servodei,
Petro,
Petro,
Sorano,
Asterio,
Smaragdo,
Paschasio,
Fulgentio,
Valentino,
Andrea,
Romano,
Castino,
Laurentio,
Leone,
Gordiano,
Epiphanio,
Justino,
Projectio,
Epiphanio,
Servando,
Urbico,
Petro,
Paschasio

Firmino,
Vincomalo,
Petro,
Martiano,
Maxentio,
Petro,
Redempto,
Jovino,
Petro,
Juliano,
Valente,
Valentino,
Asello,
Donifacio,
Felice,
Callisto,
Sebastiano,
Petro,
Domino,
Simplicio,
Canusio,
Eugenio,
Petro,
Epiphanio,
Felice,
Bonifacio,
Bono,
Marcellino,
Paulino,
Asterio,
Asterio,

Bonifacio,
Sixto,
Petronio,
Romano,
Martiniano,
Opillione,
Agapeto,

Petro,
Petro,
Laurentio,
Joanne,
Epiphano,
Sebastiano, et
Abundantio,

Antantibus quoque diaconibus, Felix episcopus Ecclesie catholice urbis Romae, praesidens synodo dixit: Communis dolor, et generalis est gemitus, quod intra Africanam rebaptizatos etiam episcopos, presbyteros, diaconosque cognovimus; quae res sine dubio ad vestrae quoque pervenit notitiam sanctitatis. De quo quid observari debeat, ordinare nos convenit. Proinde ut manifesta sit super hoc nostra sententia, quae nobis sunt visa recitentur. Anastasius diaconus recitavit.

Dilectiss. in Christo Jesu fratribus universis episc. per diversas provincias constitutis.

Qualiter in Africanis regionibus astutia diaboli saevierit in populum Christianum, atque in id multiplice deceptione proruperit, ut non modo vulgus incautum, sed ipsos quoque in mortis profunda merserit sacerdotes, nullus non orbis ingenuit, nulla terra nescivit. Unde in grandi mœrore positi dissimulare non possumus pereuntium, atque a nobis exigendarum discrimen auimarum: quapropter competens abhibenda est talibus medela vulneribus, ne immatura curandi facilitas mortifera captis peste nil prosit, sed segnius tractata pernicies reatu non legitime curationis involvat pariter saucios et medentes. Imprimis itaque venientis ad vos, et remedium postulantis sollicitè discutienda est confessio, et persona decepti, ut medela possit congruus exhiberi. Et qui satisfactorius Deo per poenitentiam, rebaptizatum se legitime doluerit, utrum ad hoc facinus cucurrerit, an impulsus accesserit, requiratur. Sciens quod se decipiat ipse, qui fallit, nihilque per nostram facilitatem tribunalis excelso iudicio derogari, cui illa sunt rata, quae pia, quae vera, quae justa sunt, et necessitas, aliter tractanda est ratio voluntatis. Deterior est autem causa illius qui forte pretio sollicitatus est, ut periret. Nihil enim intentatum reliquit inimicus, cui ne de sua liceat gaudere captura, succurrendum est irretitis, et contentendus venantis est laqueus, ut in fugitivum lamentantibus lapsum tam iustitiae moderatione, quam compunctione pietatis ad aulam, quam reliquerant, sit regressus, nec pudeat forsitan, aut pigeat indictis jejuniorum gemituumque temporibus obedire, aut aliis observantiae salubrioris obtemperare praecipis, quia humilibus datur gratia, non superbis (Jacobi iv). Sit ergo ruinae mens ejus ad veniam purgator invenitur. Et ideo memineritis hanc super his nos habere sententiam, ut servata discretionè peccantium, non eadem cuncti, qui lapsi sunt, lance pensentur, quoniam majoris castigationis est exigendus usura, cui domus Domini commissa fuerit disciplina.

Ut ergo ab Ecclesiae summitatibus inchoemus, eos quos episcopos, presbyteros, vel diaconos fuisse constitierit, et seu optantes forsitan, seu coactos lavacri illius unici salutarisque claruerit fecisse jacturam, et Christum, quem non solum dono regenerationis, verum etiam gratia percepti honoris induerant, exuisse, cum constet neminem ad secundam tinctionem venire potuisse, nisi se palam Christianum ne-

A gaverit, et confessus fuerit esse paganum. Quod cum generaliter sit in omnibus execrandum, multo magis in episcopis, presbyteris et diaconibus aulito sallem dictuque probatur horrendum. Sed quia idem Dominus atque Salvator clementissimus est, et neminem vult perire, usque ad exitus sui diem in poenitentiam, si respiscunt, jacere convenit, nec orationi non modo fidelium, sed nec catechumenorum quidem omnimodis interesse, quibus communio laica in morte redhibenda est, quam rem diligentius explorare vel facere probatissimi sacerdotis cura debebit.

De clericis autem, et monachis, aut puellis Dei, aut saecularibus, servari praecipimus hunc tenorem, quem Nicæna synodus circa eos qui lapsi sunt, vel fuerint, servandum esse constituit, ut scilicet qui nulla necessitate, nullius rei timore atque periculo se ut rebaptizarentur haereticis impie dediderunt, si tamen eos ex corde poeniteat, tribus annis inter audientes sint, septem vero annis subiaceant inter poenitentes manibus sacerdotum, duobus etiam ad oblationes modis omnibus non sinantur, sed tantummodo popularibus in oratione socientur, nec confundatur Deo colla submittere, qui enim non timuit abnegare. Quod si, ut pote mortales, intra metas praescripti temporis coeperit vitae finis urgere, subveniendum est imploranti, et seu ab episcopo, qui poenitentiam dederit, seu ab alio, qui tamen datam esse probaverit, aut similiter presbytero, viaticum abeundi de saeculo non negetur.

Pueri autem, quibus, quod adhuc investes sunt, a pubertate vocabulum est, seu clericis, seu laicis, aut etiam similibus puellis, quibus ignorantia suffragatur aetatis, aliquandiu sub manus impositione detentis, reddenda communio est, nec eorum expectanda poenitentia, quos excipit a coercitione censura, quod est a nobis provide constitutum, ne hi quibus in terreni labe contagii plus minusve restat ad vitam, dum adhuc in poenitentia sunt, poenitenda forte committant. Quod si ante praefinitum poenitentiae tempus despectus a medicis, aut evidentiibus mortis pressus iudiciis, recepta quisquam communionis gratia convalescit, servemus in eo quod Nicæni canones ordinarunt, ut habeatur inter illos qui in oratione sola communicant, donec impleatur spatium temporis eidem praestitutum.

Nec catechumenos nostros, qui sub tali professione baptizati sunt, praeterimus, quia non est causa dissimilis (sicut iidein sancti canones ordinarunt) ejus qui quolibet modo Christum, quem semel confessus est, abjuravit, tribus annis inter audientes sint, et postea cum catechumenis permittantur orare, per manus impositionem communionis catholice gratiam recepturi. Exceptis sane tantummodo episcopis, presbyteris, diaconibus, quibus solo mortis esse tempore reconciliandum esse jam diximus, ceteros sive clericos, sive monachos vel monachas, seu laicos, sexus utriusque personas, quos violentia et periculis coactos iterationem baptismatis subisse constitierit, vel qui aliquo commento hujusce facinoris piaculis dixerint non teneri, in poenitentia per triennium durare decernimus, et per manus impositionem ad societatem recipi sacramenti. Illo per omnia custodito, ne ex his unquam qui in qualibet aetate, alibi quam in Ecclesia catholica aut inbaptizati aut irebaptizati sunt, ad ecclesiasticam militiam prorsus permittantur accedere, quibus satis esse debet, quod in catholicorum numerum sive recepti, quoniam de suo ordine et communione videbitur ferre iudicium, quisquis hoc violaverit antistitum, vel qui non removerit eum quem ex his ad ministerium clericale obrepisse cognoverit. Curandum vero maxime, et omni cautela est providendum, ne quis fratrum coepiscoporumque nostrorum, aut etiam presbyterorum in alterius civitate vel dioecesi poenitentem, vel sub manu positum sacerdotis, aut eum qui reconciliatum esse se dixerit sine episcopi vel presbyteri testimonio, et literis

aut in parochia presbyter, aut episcopus in civitate suscipiat, quod aliqua dissimulatione neglectum culpam tangit etiam clericorum, qui locis in quibus hoc minus curatum fuerit, commorantur. His itaque rite dispositis, et ad Ecclesiarum vestrarum notitiam nostra deliberatione perlatis, parere vos convenit, quibus licet ad animarum reparationem nihil deesse videatur, tamen si cui aliquid novi, et quod præter-

A ire nos potuit, fuerit revelatum, secundum beatum Paulum apostolum (1 Cor. xiv), tacente priore, flectenter insinuet, quia Spiritus sanctus ubi vult inspirat, maxime cum sua causa tractatur, nec nos pigebit audire, et si qua sunt ommissa, non arroganter abnuere, sed rationabiliter ordinare. Datum idibus Martii, Dinamio et Siphidio vv. cc. couss. An. Christi 488.)

DECRETA SYMMACHI PAPÆ.

(Synodus Romana. An. Christi 499.)

Post consulatum Paulini v. c. calend. Martii in basilica beati Petri apostoli, synodo presidente beatissimo papa Symmacho, Fulgentius archidiaconus dixit: Beatitude vestra, directis antehac per provincias auctoritatibus, frequenter Italix sacerdotum synodum convocavit, quorum præsentia in vestris videtur oculis constituta; nunc beatitudo vestra, quæ ad ecclesiasticas indemnitates, vel ad pacem totius Ecclesiæ pertinent, sive concordiam dignetur tractabiliter ordinare. Acclamatum est ab omnibus episcopis et presbyteris, Exaudi, Christe, Symmacho vita, dictum est decies. Cujus sedem, et annos, dictum est octies. Ut facias rogamus, dictum est decies.

Symmachus episcopus Ecclesiæ catholicæ urbis Romæ dixit: Concilium dilectionis vestræ, neglecta hiemis asperitate, sollicitudo nostra pro ecclesiastica indemnitate specialiter congregavit, ut episcopalem ambitum, et confusionis incertum vel popularem tumultum, quem per subreptionem constat exortuim, communitato pariter tractato, in futurum possimus robuste ac vivaciter amputare, atque ideo caveamus in posterum, ne subversio disciplinæ, aut audacia præsumptum gestiat tentare similia, et pari donatione tractemus, expressis scilicet sententiis sancientes quid circa Romani episcopi ordinationem debeat custodiri. Universi episcopi vel presbyteri dixerunt, Ut fiat rogamus, dictum est decies. Ut scandala amputentur rogamus, dictum est novies. Ut ambitus extinguatur rogamus, dictum est duodecies. Exaudi, Christe, Symmacho vita, dictum est sexies. Cujus sedem, et annos, dictum est quinquies. Ut de præsentia fiat, dictum est decies.

Symmachus episcopus dixit: Quoniam fraternitas vestra coram provisionis nostræ suis exhortationibus incitavit, et parilem circa Ecclesiæ tranquillitatem, Dei nostri contemplatione, animum præstat, sicut præfati sumus, deliberatione in præsentia habita, quæ placeat ex omnibus vestris informate sententiis, quæ in hoc venerabili concilio per ecclesiastica recitentur officia. Cumque surrexissent, et paulo post iterum consedissent, Æmilianus notarius synodi de creta vulgavit.

I. Propter frequentes ambitus quorundam, atque Ecclesiæ nuditatem, vel populi collisionem, quæ molesta incompetentem episcopatum desiderantium generavit aviditas, ut extinguatur futuris præsumptionum perniciose temporibus: constituit sancta synodus, ut si quis presbyter, aut diaconus, aut clericus, papa incolumi, et eo inconsulto, aut subscriptionem pro Romano pontificatu commodare, aut pitacio promittere, aut sacramentum præbere tentaverit, aut aliquid certe suffragium polliceri, vel de hac causa privatis conventiculis factis deliberare atque decernere, loci sui dignitate vel communione privetur. Universa synodus surgens acclamavit, Exaudi, Christe, Symmacho vita, dictum decies. Hic pax cum Symmacho, dictum quindecies. Cujus sedem et annos, dictum octies. Pari severitate feriendo eum qui, hoc vivo (sicuti dictum est) pontifice, quolibet modo fuerit ambisse convictus, aut certe tentasse, omnibus pariter hujus culpæ reis anathematis pœna plectendis.

Symmachus episcopus dixit: Ergo universitati placet et ab omnibus recognoscitur, vel probatur ista

sententia? Universa synodus dixit: Placet, et quod omnibus placet, fiat.

II. Si (quod absit) transitus papæ inopinatus evenerit, ut de sui electione successoris, ut supra placuit, non possit ante decernere, siquidem in unum totius inclinaverit ecclesiastici ordinis electio, consecratur electus episcopus. Si enim, ut fieri solet, studia cœperint esse diversa eorum de quibus certamen emerit, vincat sententia plurimorum, sic tamen ut sacerdotio careat, qui captus promissione, non recto iudicio de electione decreverit. Synodus dixit: Placet, dictum est decies.

III. Propter occultas autem fraudes, et conjurationum secretas insidias, quas hujus sententia restrictionis consequitur, si quis ad ecclesiasticam pertulerit notitiam, consilia eorum qui contra hanc synodum de pontificali egerint ambitu, et rationabili probatione convicerit, particeps actionis hujusmodi, non solum purgatus ab omni culpa sit, sed etiam remuneratione, quæ non indigna sit, sublevetur. Universa synodus surgens acclamavit: Placent omnia; et adjecit: Exaudi, Christe, Symmacho vita, dictum est tredecies. Ut ita serventur rogamus, dictum est decies. Ut nullus aliter ad episcopatum Romanum deinceps veniat, precamur, dictum est decies. Ut decreta nostra confirmes, rogamus, dictum est decies.

Symmachus episcopus Ecclesiæ catholicæ urbis Romæ dixit: Acclamationes vestras, synodique iudicium præsentia gesta suscipit. Et adjecit, ea quæ ad sapiendos veterinoræ præsumptionis errores, vel infensus rebus ecclesiasticis ægritudinis morbos, quibus universalis afficiebatur Ecclesiæ deliberatio religioni congrua, pacique constituit, firmitatem perpetim sortientur, ut præstante Deo quem custodem rerum constat bonarum, synodalis ordinatio vigeat, atque omnes, sine personæ alicujus distinctione venire præsumperit, indita superiori distinctione plectetur. Et subscripserunt episcopi numero 73.

Cælius Symmachus, episcopus sanctæ Ecclesiæ catholicæ urbis Romæ, his constitutis synodalibus a me probatis atque firmatis consentiens subscripsi.

Cælius Rusticus, episcopus civitatis Minturnensis subscripsi, et consensi synodalibus constitutis, atque in hac me profiteor manere sententia.

Cælius Bonifacius, episcopus ecclesiæ Veliternensis subscripsi, et consensi synodalibus constitutis, atque in hac me profiteor manere sententia.

Missenus Cumanus.

Cresconius Tudertinus.

Basilus Tollentinus.

Decius Triumtabernarum.

Valentinus Amiterninus.

Vitalis Fanestrus.

Maximus Blenarus.

Benignus Aquæviventis.

Palladius Sulmontinus.

Constantius Otricularanus.

Germanus Pisaurensis.

Candidus Tiburtinus.

Vitalianus Narniensis.

Justus Acherontinus.

Stephanus Nursinensis.

Fortunatus Anagninus.

Clarus Alifanus.

Rufinus Cannusinus.
 Vitalis Fundanus.
 Innocentius Mihanatis.
 Bassus Ferentininovi.
 Vitalianus Rosellanus.
 Constantinus Capuanus.
 Fortunatus Snessanus.
 Videmius Antiatinus.
 Joannes Ariminensis.
 Martyrius Terracinensis.
 Laurentius Trebiensis.
 Serenus Numentanus.
 Adeodatus Cerrensensis.
 Dulcitus Sabinensis.
 Paschasius Vulturensis.
 Fortunatus episcopus Ecclesie Anagninae, pro
 Sanctulo episcopo civitatis Signinae, quia subscribere
 non potuit, pro eodem subscripsi.
 Valerius Calenotanus.
 Felicissinus Forosempronensis.
 Valentinus Amiterninus, pro Romano episcopo B
 Ecclesie Pitinanatum subscripsi.
 Colonius Forocloidiensis.
 Joannes Spoletinus.
 Maximianus Perusinus.
 Lucianus Tarquiniensis.
 Florentius Pestanus.
 Fortunatus Fulgentanus.
 Gaudentius Tadinatis.
 Felix Nepesinus.
 Aucupius Puteolanus.
 Rosarius Surrentinus.
 Epiphanius Beneventanus.
 Constantius Venafranus.
 Salustius Amerinus.
 Malensis Centuncellensis.
 Maximianus Subaugestanus.
 Joannes Vivonensis.
 Mercurius Sutrinus.
 Serenus Nolanus.
 Timotheus Abellinatis.
 Stephanus Neapolitanus.
 Rosarius episcopus, pro fratre meo Urso episcopo
 subscripsi.
 Gaudentius Vulsinensis.
 Item Gaudentius episc. Vulsinensis pro Projectio
 episcopo Foronovano.
 Quintus Theanensis.
 Bellator Ostiensis.
 Lampadius urbis Albensis.
 Ursus Stabianus.
 Gaudentius Salernitanus.
 Marius Tiferninus.
 Adeodatus Forbionensis.
 Saturninus Herdonitanus.
 Subscripserunt presbyteri numero 67. Caelius Lau-
 rentius archipresbyter tituli Praxedis hic subscripsi,
 et consensi synodalibus constitutis, atque in hac me
 profiteor manere sententia.
 Januarius presb. tituli Vestinae.
 Martianus presb. tit. Sanctae Caeciliae.
 Gordianus presb. tit. Pammachii.
 Petrus presb. tit. Sancti Clementis.
 Urbicus presb. tit. Sancti Clementis.
 Paulinus presb. tit. Sancti Julii.
 Valens presbyter tit. Sanctae Sabinae.
 Petrus presb. tituli Chrysogoni.
 Soranus presbyter tituli Vestinae.
 Asterius presbyter tituli Pudentis.
 Justinus presbyter tituli Pudentis.
 Felix presbyter tituli Equitii.
 Redemptus presbyter tit. Chrysogoni.
 Projectitius presb. tit. Damasi.
 Jovinus presb. tit. Emiliae.
 Bonus presb. tit. Crescentianae.
 Paschasius presb. tit. Eusebii.
 Joannes presb. tit. Pammachii.
 Sebastianus presb. tit. Nicomediae.

A Martinus presb. tit. Cyriaci.
 Andreas presb. tit. Sancti Matthaei.
 Servusdei presb. tit. Sancti Clementis
 Opilio presb. tit. Vestinae.
 Petrus presb. tit. Chrysogoni.
 Romanus presb. tit. Tigridae.
 Marcellinus presb. tit. Julii.
 Dominicus presb. tit. Crescentianae.
 Abundantius presb. tit. Sabinae.
 Marcellus presb. tit. Romani.
 Asellus presb. tit. Vizantis.
 Agatho presb. tit. Equitii.
 Sebastianus presb. tit. Vizantis.
 Valentinus presb. tit. Eusebii.
 Anastasius presb. tit. Anastasiae.
 Genesius presb. tit. Nicomediae.
 Dionysius presb. tit. Emiliae.
 Epiphanius presb. tit. Apostolorum.
 Acontius presb. tit. Fasciolae.
 Paulinus presb. tit. Fasciolae.
 Agapetus presb. tit. Apostolorum.
 Adeodatus presb. tit. Equitii.
 Benedictus presb. tit. Gaii.
 Dominicus presb. tit. Prisciae.
 Redemptus presb. tit. Trigridae.
 Severus presb. tit. Gaii.
 Stephanus presb. tit. Marcelli.
 Crescentius presb. tit. Apostolorum.
 Julianus presb. tit. Anastasiae.
 Septiminius presb. tit. Julii.
 Cyprianus presb. tit. Marci.
 Epiphanius presb. tit. Fasciolae.
 Bonifacius presb. tit. Caeciliae.
 Petrus presb. tit. Praxedis.
 Timotheus presb. tit. Marcelli.
 Hilarius presb. tit. Lucinae.
 Victorius presb. tit. Sabinae.
 Laurentius presb. tit. Sancti Laurentii.
 Eutyches presb. tit. Emiliae.
 Juliaus presb. tit. Anastasiae.
 Marcus presb. tit. Lucinae.
 Vincemalus presb. tit. Crescentiae.
 Abundantius presb. tit. Marci.
 Venantius presb. tit. Marcelli.
 Stephanus presb. tit. Eusebii.
 Paulinus presb. tit. Sancti Laurentii.

Subscriptio diaconorum.

Cyprianus diaconus sanctae Ecclesiae Romanae, re-
 gionis septimae, his subscripsi, et consensi synodali-
 bus constitutis, atque in hac me profiteor manere
 sententia.

Anastasius, diaconus regionis primae, subscripsi.
 Citonatus, diaconus regionis quintae, subscripsi.
 Joannes, diaconus regionis secundae, subscripsi.
 Tarrensus, diaconus regionis primae, subscripsi.
 Tertullus, diaconus regionis quartae, subscripsi.

D ALIA DECRETA SYMMACHI PAPAE.

(Synodus Romana. An. Christi 502.)

Flavio Avieno v. c. juniore cos., sub die viii iduum
 Novembrium, in basilica beati Petri apostoli, presi-
 dente venerabili viro papa Symmacho, una cum ve-
 nerabilibus viris episcopis,

Laurentio,	Jocundo,
Emiliano,	Eutychio,
Crescone,	Severino,
Innocentio,	Sebastiano,
Joanne,	Felice,
Fortunato,	Benigno,
Mercurio,	Maximo,
Asello,	Eulatio,
Pascasio,	Eustachio,
Hilario,	Fortunato
Colonico,	Aprile,

Fortunato,
Stephano,
Memore,
Innocentio,
Maximiliano,
Martyrio,
Vincentio,
Dulcilio,
Servodei,
Felice,
Chrysogono,
Maximo,
Tigrillo,
Pacatiano,
Joanne,
Serenio,
Laurentio,
Candido,
Epidio,
Hilaro,
Innocentio,
Vitale,
Venerioso,
Silvano,
Propinquo,
Romano,
Bassiano,
Rufentio,
Stephano,

Procleiano,
Martiano,
Felice,
Innocentio,
Gerontio,
Severino,
Casto,
Arestone,
Valentino,
Victore,
Adeodato,
Eusebio,
Venantio,
Probo,
Mercurio,
Astero,
Augusto,
Rustico,
Basilio,
Urso,
Petro,
Laurentio,
Asello,
Concordio,
Anado,
Martiniano,
Projectio,
Sallustio,
et Florentio.

Residentibus etiam presbyteris :

Projectio,
Servodei,
Abundantio,
Marcello,
Paschasio,
Adeodato,
Hilaro,
Venantio,
Litorio et Chrysogono,
Fortunato,
Epiphano,
Octaviano,
Paulino,
Benedicto,
Severo,
Timotheo,
Marco,
Petro,

Fortunato,
Tino vel Maximino,
Martino,
Epiphano,
Vicomalo,
Agathone,
Juliano,
Joanne,
Adeodato,
Petro,
Sebastiano,
Anastasio,
Juliano,
Crescentiano,
Paulino,
Laurentio,
Stephano,
Chrysogono,

Astantibus quoque diaconibus, Anastasio, Hormisda, Joanne, et Agapeto. Symmachus episcopus Ecclesie catholice urbis Romae dixit : I. Bene quidem fraternitas vestra ecclesiasticis legibus obsecuta sub divini timore iudicii quae erant statuenda, definiit, et ad iustitiae cumulum pervenit, dum sufficienter universa complectitur, nec adiectione indiget plenitudo, maxime de clericis, quos amor dominationis invasit, et iugum disciplinae Ecclesiasticae fecit respuere, quos propterea schisma fecisse apud vos constitit, quibus misericordiam tamen quam Deus mandat universis impendi, sicut oportuit, non negastis, si duritia cordis eorum non sibi acquirat poenam, dum contemnit oblata remedia quorum excessus enarrare difficile est. Unum tamen, quod occurrit, venerando ordini vestro intimare non differo. Dixerunt inter alia scripturarum quamdam illustris memorie Basilium quasi pro ecclesiasticae amore substantiae conscripsisse, in qua nullus Romanae Ecclesiae nec interfuit, nec subscripsit antistes, per quem potuisset sortiri legitimam firmitatem. Ne ergo inde disputem, unde potest vestrum iudicare concilium, requiratur, et referatur in medium, ut lectione agrosatis, cuiusmodi possit habere substantiam. Sancta synodus respondit : Deferatur in medium, ut cuiusmodi sit, possit agnosci ; et dum diceret, Hormisda diaconus recitavit. H. Cum in unum apud beatum Petrum apostolum resedissent, sublimis, et eminentissimus vir, praefectus praetorio, atque patricius,

A agens etiam vices praecellentissimi regis Oloacris, Basilius dixit : Quanquam studii nostri, et religionis intersit, ut in episcopatus electione concordia principaliter servetur Ecclesiae, ne per occasionem seditionis status civitatis vocetur in dubium, tamen ad compositionem beatissimi viri papae nostri Simplicii, quam ante oculos semper habere debemus, hoc nobis meministis sub obtestatione fuisse mandatum, ut propter illum strepitum, et venerabilis Ecclesiae detrimentum, si eum de hac luce transire contigerit, non sine nostra consultatione cuiuslibet celebretur electio. Et cum legeret, Cresconius episcopus civitatis Tuderinae Ecclesiae, surgens e consensu dixit : Hic perpendat sancta synodus, uti praetermissis personis religiosis, quibus maxime cura est de tanto pontifice, in suam redigere potestatem Quod contra canones esse manifestum est. Item Hormisda diaconus legit. Ne quid confusionis, atque dispendii venerabilis Ecclesia sustineret, miramur praetermissis nobis quidquam fuisse tentatum, cum sacerdote B nostro superstitute nihil debuisset assumere. Quare, si amplitudini vestrae, vel sanctitati placet, incolumia omnia, quae adfuturi antistitis electionem respiciunt, religiosa operatione servemus, hanc legem specialiter praefidentes, quam nobis haereditibusque nostris Christianae mentis devotione sancimus.

Ne unquam praedium, seu rusticum, seu urbanum, vel ornamenta, aut ministeria Ecclesiarum, quae nunc sunt, vel quae ex quibuslibet titulis ad Ecclesiarum iura pervenerint, ab eo qui nunc antistes sub electione communi fuerit ordinandus, et illis qui futuris saeculis sequentur, quocunque titulo atque commento alienare voluerit, inefficax atque irritum iudicetur, sitque facienti, vel consentienti, accipientique anathema. Maximus episcopus Medanae Ecclesiae dixit : Modo sancta synodus dignetur edicere, licuit laico homini anathema in ordinem ecclesiasticum dictare ? Aut si potuit laicus sacerdoti anathema dicere, et contra canones (quod ei non competeat) constituere ? Dicite, vobis quid videtur de me ? Licuit laico legem dare ? Sancta synodus dixit : Non licuit ; et adiecit : Lege sequentia. Hormisda diaconus legit. Et is qui praedium rusticum vel urbanum juris ecclesiastici fuerit consecutus, noverit se nulla lege, vel praescriptione munitum, sed sive is qui alienaverit, sive qui eum sequentur, voluntate contraria praedium huiusmodi alienatum revocare tentaverit, id cum fructibus restituit, qui illud fuerit consecutus. Et cum legeret, Stephanus episcopus Vennisinae Ecclesiae, surgens e consensu, dixit, Perlegatur. Hormisda diaconus legit.

Quam etiam poenam placuit accipientes haeredes, prohaeredesque respicere. In qua re cuilibet clericorum contradicendi libera sit facultas. Iniquum est enim, et sacrilegium instar, ut quae vel pro salute, vel re iuae animarum suarum unusquisque venerabili Ecclesiae pauperum causa contulerit, aut certe reliquerit, ab his quos hoc maxime servare convenerat, in altitudine transferatur. Plane quaecunque in gemmis, vel auro atque argento, nec non et vestibus minus apta usibus, vel ornatui videbuntur Ecclesiae, quae servari, ac diu manere non possunt, sub justa aestimatione vendantur, et erogatio religiose proficiat. Cumque lecta fuisset, Laurentius Mediolanensis Ecclesiae dixit : Ista scriptura nullum Romanae civitatis potuit obligare pontificem, quia non licuit laico statuendi in Ecclesia, praeter papam Romanum habere aliquam potestatem, cui obsequendum manet necessitas, non auctoritas imperandi, maxime, cum nec papa Romanus subscripserit, nec alienius secundum canones metropolitani legatur a sensu. Petrus episcopus Ravennatis Ecclesiae dixit : Scriptura quae in nostra congregatione vulgata est, nullis eam viribus subsistere manifestum est, quia nec canonibus convenit, et a laica persona concepta videtur, maxime quia in ea Julius praesul sedis apostolicae interfuisse, vel propria subscriptione firmasse monstratur. Eulalius episcopus Syracu-

sanæ Ecclesiæ dixit : Scriptura quæ in sacerdotali concilio recitata est, evidentissimis documentis constat invalida. Primum quod contra Patrum regulas a laicis, quamvis religiosis, quibus nulla de ecclesiasticis facultatibus aliquid disponendi legitur unquam attributa facultas, facta videtur ; deinde, quod nullius præsulis apostolicæ sedis subscriptione firmata docetur. Quod si cujuslibet provincie sacerdotes, intra suos terminos concilio habito, quidquid sine metropolitani sui auctoritate tentaverint, irritum esse debere Patres SS. sanxerunt ; quanto magis, quod in apostolica sede non existente præsule, qui prærogativam beati meriti apostoli Petri per universum orbem primatum obtinens sacerdotii statutis synodalibus consuevit tribuere firmitatem, a laicis, licet consentientibus aliquantibus episcopis (qui tamen Pontifici, a quo consecrari probantur, præjudicium inferre non potuerunt) præsumptum fuisse cognoscitur, viribus carere non dubium est, nec posse inter ecclesiastica ullo modo statuta censi.

III. Sancta synodus dixit : Licet secundum prosecutionem venerabilium fratrum nostrorum, Laurentii, Petri, Eulalii, Cresconii, Maximi, vel Stephani, nec apud nos incertum habetur hanc ipsam scripturam nullius esse momenti, quæ etiamsi aliqua posset subsistere ratione modis omnibus in synodali conventu, provida beatitudinis vestræ sententia enervari conveniebat, et in irritum deduci, ne in exemplum remaneret præsumendi quibuslibet laicis, quamvis religiosis, vel potentibus, in quacunque civitate, quolibet modo aliquid decernere de ecclesiasticis facultatibus. Quarum solis sacerdotibus disponendi indiscusse a Deo cura commissa docetur.

Symmachus episcopus dixit : Modo, quia Deus præsentiam vestram votivam mihi sub qualibet occasione concessit, volo, si placet, rem fieri firmam, quam credo ecclesiasticis facultatibus convenire, ut agnoscat omnes quos in me vanus furor excitavit, nihil me magis studere quam ut salvum esse possit quod mihi est a Deo sub dispensatione commissum, sed etiam quibuslibet successoribus, Deum timentibus, gratum esse debeat, et ad ecclesiastici custodiam patrimonii pertinere. Sancta synodus dixit : Scimus provisionem vestram necessarios studere, et ideo in vestra est potestate sequenda disponere.

Symmachus episcopus Ecclesiæ catholicæ urbis Romæ dixit : Magna quidem venerando et sacerdotali debetur cultura proposito, cui imminet de studio, quæ recta sunt, non de necessitate disponere. Sed quoniam in aliquibus aliena postulantibus, vitiorum mater avaritia, repudiatis honestatis repagulis, totum putat expedire quod licet, et ita, dum prædæ inhiat, patientia supernæ pietatis abutitur, expectantibus correctionem cælo moderante, judiciis se existimant non teneri, et clarum sit, quod apud certos in occasionem rapiendi procedat divinæ mora sententiæ. Sed nobis, quos pastoralis cura, et ecclesiasticæ astringit pro dispensatione credita ratio reddenda substantiæ, opus est ut sollicitudinem nostram non solum ad præsentia, sed etiam ad secutura sæcula porriganus, ne ad animæ nostræ detrimenta contingat, si hi, qui possunt, statutis debere innocentia præsumptis de libertate deliquerit, cum religiosa possint et nos, et successores nostri potestate fulciri, legibus ecclesiasticis servientes.

IV. His ergo perpensis, mansuro cum Dei nostri consideratione decreto sancimus, ut nulli apostolicæ sedis præsuli a præsentis die donec disponente Domino catholicæ fidei manserit doctrina salutaris, liceat prædium rusticum quantumcunque fuerit vel magnitudinis, vel exiguitatis, sub perpetua alienatione vel commutatione ad cujuslibet jura transferre, nec cuiusquam excusentur necessitatis obtentu. Quippe cum non sit personale quod loquimur, nec aliquis clericorum vel laicorum sub hac occasione accepta teneatur, sed nec in usumfructum jura aliquibus dari liceat, nec data retineri, præter clericos, et captivos,

A atque peregrinos, ne malæ tractationis ministretur occasio, cum liberalitati illi alia itinera reserventur. Sane tantum domus in quibuslibet urbibus constitutæ, quarum statum necesse est expensa non modica sustentari, acceptis, si auferri contigerit, sub justa existimatione redditibus, et divini timore iudicii commutentur.

V. Pari etiam Ecclesiarum per omnes Romanæ civitatis titulos, qui sunt presbyteri, vel quicunque fuerint, astringi volumus lege custodes, quia nefas dictu est obligatione, qua se per charitatem Christi connectit summus pontifex, ea hominem secundi in Ecclesia ordinis non teneri. Quicumque tamen oblitus Dei, et decreti hujus immemor, cujus Romanæ civitatis sacerdotes volumus religiosis nexibus deviniri, in constitutum præsumens committens, quidquam de jure titularum, vel Ecclesiæ superius præfate quolibet modo, præter aurum, argentum, vel gemmas, vestes quoque, si sunt, vel si accesserunt, aliqua mobilia ad ornamenta divina minime pertinentia perpetuo jure, exceptis duntaxat sub præfata conditione domibus, alienare tentaverit, donator, alieuator, ac venditor honoris sui amissione multetur.

VI. Præterea, qui petierit, aut acceperit, vel qui presbyterorum, aut diaconorum, seu defensorum danti subscripserit, quo Iratus Deus animas percuti, anathemate feriatur, sitque accipienti, vel subscribenti de personis superius comprehensis, id est, quas anathemate ferri censuimus, in statuta pœna contubernium, servata, quam præmisimus in alienatore, vindicta. Nisi forte et alienator sibi, dum repetit, et qui acceperit, ceteri restitutione prospexerit.

VII. Quod si minore animæ suæ cura quisquam remedium oblatum forte neglexerit, supra ea penarum genera, quæ superius tenentur ascripta, contra fas, si quod conceptum fuerit documentum, universis viribus (quamvis ab initio nullas habuerit) effectetur. Sed etiam liceat quibuscunque ecclesiasticis personis vocem contradictionis afferre, et ecclesiastica auctoritate fulciri, ita ut cum fructibus possit aliena repossere, nec aliquo se ante tribunal Christi obstaculo muniat, quia religiosis animabus ad substantiam pauperum derelicta contra fas, sine aliqua pietatis consideratione, dispergit. Hujus autem constitutionis legem in apostolica tantum volumus sede servari, universis Ecclesiis per provincias secundum annuarum considerationem, quem proposito religionis convenire rectores earum viderint, more servato. Et subscriperunt.

Cælius, Symmachus, episcopus Ecclesiæ Romanæ, huic constituto, a nobis facto, subscripsi.

Cælius, Laurentius, episcopus sanctæ Mediolanensis Ecclesiæ, huic constituto, a venerabili papa Symmacho facto, subscripsi.

Petrus episcopus catholicæ Ravennatis Ecclesiæ, huic constituto, a venerabili papa Symmacho facto, subscripsi.

Eulalius, episcopus sanctæ Ecclesiæ Syracusanæ, huic constituto, a venerabili papa Symmacho facto, subscripsi.

Felix Interamnensis,
Emilianus Vetellensis,
Tigradius Taurinatis,
Basus Mutinensis,
Maximus Bioranus,
Rufentius Ignatinus,
Martinianus Ostiensis,
Fortunatus Vessanensis,
Eucarpus Messanensis,
Stephanus Venusinus,
Romulus Prænestinus,
Vindemius Antiatinus,
Fortunatus Fulgenati,
Martianus Æcaniensis,
Chrysogonus Albanensis,
Laurentius Bovianensis,
Paschasius Vultur-nensis,
Aprilis Nucernus,

Innocentius Forosempronien.,
 Felix Nepesinus,
 Amandus Potentianus,
 Colonius Foroclodien.,
 Projectus Forinovi,
 Bonifacius Forolanien.,
 Rusticus Bursentinus,
 Victor Dunensis,
 Sylvius Veliterninus,
 Areston Ostiensis,
 Felix Nepesinus,
 Asterius Aquinatis,
 Eusebius Fanestris,
 Cresconius Tuderinus,
 Jocundus Augustanus,
 Vitalis Fundanus,
 Pacatianus Coaniliensis,
 Martyrius Terracinensis,
 Basilus Tullentinus,
 Benignus Aquævivensis,
 Severinus Tundarinen.,
 Joannes Spoletinus,
 Valentinus Amite-ninus.
 Probus Carmejanen.,
 Candidus Tiburtinus,
 Proculeianus Sepinatis,
 Maximianus Perusinus,
 Eutychius Tranensis,
 Fortunatus Anagninus,
 Marcus Samninus,
 Memor Canusinus,
 Florentius Blestinen.,
 Concordius Mesenatis,
 Asellus Populinien.,
 Elpidius Voliterninus,
 Veneriosus Pellensis,
 Sebastianus Syranus,
 Venantius Senogallien.,
 Innocentius Tiphernantius,
 Justus Signiensis,
 Augustus Liparitanus pro Urso,
 Propinquus Trebiatis,
 Romanus Numentanus,

Synodus Romana. An. Christi 501.

Ruffo Magno, Fausto Avieno viris clarissimis, consulibus, sub die x calend. Novembrium. Sancta synodus apud urbem Romam ex præcepto gloriosissimi regis Theodorici ex diversis regionibus congregata in Christi nomine dixit: Cum ex diversis provinciis ad urbem Romam convenire sacerdotes regia præcepisset auctoritas, ut de his quæ de venerabili papa Symmacho, apostolicæ sedis præsule, ab adversariis ipsius dicebantur impingi sanctum concilium judicaret, Liguriæ, Æmiliæ, vel Venetiarum episcopis, quos ad præsentiam principis ipse itiaeris ductus atraxit, consulendi regem incubuit necessitas, quæ hos voluisset ætate fractos, debilitate corporis invalidos causa congregari. Respondit præfatus rex piissimus bonæ conversationis affectum, plura ad se de papæ Symmachii actibus horrenda fuisse perlata, et in synodo oportere tractari, si vera esse inimicorum ejus objectio, judicatione constaret. Memorati pontifices, quibus allegandi imminabat occasio, suggererunt ipsam, qui dicebatur impetitus, debuisset synodum convocare, scientes quia ejus sedis primum Petri apostoli meritum, vel principatus, deinde, secuta jussione Domini, conciliorum venerandorum auctoritas, singularem in Ecclesiis tradidit potestatem, nec antedictum seclis antistitem minorum subjacuisse judicio, in propositione simili facile forma aliqua testetur. Sed potissimus princeps ipsum quoque papam in colligenda synodo voluntatem suam litteris demonstrasse significavit. A mansuetudine ejus paginæ postulate sunt, quas ab eo directas constabat, hæc dari sacerdotibus sine tarditate constituit, vel quicquid in eodem negotio actum, scriptis Romam

A ex diversis terrarum, vel regionum partibus Dei prosecutione perventum est. Et dum in venerabili collectione de incipiendo haberetur negotio, prout posebat causa tractatus, sanctus papa Symmachus basilicam Julii, in qua pontificum erat congregatio, prout habuit cura, celeriter ingressus est, et de evocatione synodali clementissimo regi gratias retulit, et rem desiderii sui evenisse testatus est. Causa ergo de sacerdotum animis, quæ de concilio nondum firmato tristitiam ministrabat, abscissa est, auctoritatem ordini colligendo, sicut posebant ecclesiastica statuta, in omnium qui ibidem convenerant episcoporum præsentia, se dare professus est, sperans ut visitator, qui contra religionem, contra statuta veterum, vel contra regulas majorum a parte cleri, vel aliquibus laicis fuerat postulatus, ex ordinatione antistitem, sicut decebat sanctum propositum, prima fronte cederet, et omnia quæ per suggestiones inimicorum suorum amiserat, potestati ejus ab honorabili concilio redderetur, et tanti loci præsul legaliter prius statui pristino redderetur, et tunc veniret ad causam, et si ita recte videretur, accusantium propositionibus responderet. Digna res visa est maximo sacerdotum numero, atque ut mereretur, effectum. Decernere tamen aliquid synodus sine regia notitia non præsumpsit, sed suggestio justa per legatorum negligentiam non meruit secundum vota responsum. Jussus est regis præceptionibus papa Symmachus ante patrimonii vel Ecclesiarum, quas amiserat, receptionem, cum impugnatoribus suis in disceptatione configere, qui potestatis suæ privilegia, et quæ pro conscientia (quantum juste æstimamus) emendatione submiserat, nec hac voluit vice resumere. Sed dum esset synodus in Hierusalem basilica sessoriani palatii constituta, aliquibus sacerdotibus visum est, ut libellus, quem accusatores paraverant, qui quotidie seditionibus appellabant, susciperetur a synodo, in quo suscepto duo erant, quæ vel veritati inimica essent, vel ipsi, quantum ostenditur conventus ecclesiastico proposito repugnare. Unum, quia dicebant crimina memorati superius Symmachii papæ apud regiam constitisse notitiam, quod falsum esse declaravit, non enim quasi novam causam audientia commisisset, si ejus conscientia convictum de errore solum se sciret expectare sententiam. Aliud, quod per servos de his quæ objiciebant, se eum loquebatur posse convincere, addentes, ut ipse mancipia traderet, quibus quantum illi asserebant, posset in judicatione superari. Quæ res canonicis, et ipsis publicis erat legibus inimica, cum Patrum statuta sanxissent, ut quos ad accusationem leges sæculi non admittunt, iis dicendi in cognitione, vel accusandi aliquid delegandam non esse licentiam. Et dum inter ista, quæ essent facienda, tractatur, præfatus papa, ut causam diceret, occurret: qui veniens ab irruentibus turbis æmulorum suorum ita tractatus est, ut multis presbyteris qui cum ipso erant, per cædem ipsam mortis fuisset occasio, et recentium adhuc vestigia vulnerum illustris vir comes Aligerus, et sublimes viri, Gualita et Vedeulfus, majores domus regis perspexissent, quod se, unde egressus fuerat, ad beati Petri apostoli septa convexerit. His ita actis, et rebus varia confusione turbatis, iterum nos ad justitiam contulimus principalem, scientes divinitatem propriam regere Dominum quæ ad Italiam gubernacula ipsa provideret, cujus mansuetudini omnia per relationis seriem, sicut res posebat, ingessimus. Intimantes etiam sæpe nominatum papam post cædem cui subjacuerat cum suis, si voluntatem rursus haberet exeundi ad judicium, fuisse commonitum, sed allegasse eum per directos episcopos, mandatis canonicis sibi concessisse affectu purgationis suæ culmen humiliat, quantis periculis pene fuisse oppressos. Dominum regem habere quod vellet faciendi, se interiam justitiæ renitentem statutis canonicis non posse compelli. Ad hæc serenissimus rex taliter, Deo aspirante, respondit: In synodali esse arbitrio in tanto negotio sequentia præscribere, nec aliquid ad sa

præter reverentiam de ecclesiasticis negotiis pertinere, committens etiam potestati pontificum, ut sive propositum vellent audire negotium, sive nolent, quod magis putarent utile, deliberarent: dummodo venerandi provisione concilii pax esset in civitate Romana Christianis omnibus, quæ cum juste offerretur, Dei mandata complerent. Italix suæ dare rectorem agnoscentes, nullum nobis laborem alium remansisse, nisi ut dissidentes cum humilitate propositi nostri ad concordiam hortaremur, quia unum tantæ rei restabat, unde Deo pareremus, ut sancte principis voluntati, invitamus senatum amplissimum, quali oportuit legatione destinata, monentes et instructes, causas Dei ipsius iudicio committendas, qui valet corpus occidere, et animam mittere in gehennam (*Matth. x*): qui dicit, Mihi vindicta, et ego retribuam (*Ezech. ix*): Apud quem conscientia nuda est (*Rom. xii*), cui non absconduntur occulta, cogitare prudentes viros oportere, quanta inconvenienter, et præjudicialiter in hujus negotii principio contigissent, et nos viam, per hanc, quam ipsi vocabant remissionem, peccatis non aperire, sed claudere, qui quod dicebatur majori iudicio servamus, instructes eos quia per nos illis Christus innotuit (*Joan. x*), non esse ovium lupi insidias providere, sed pastoris: maxime quia in causa præfata multos, se dignabantur cognoscere, et Deo satisfacere error involverat. Et quia non poterant plura sub hac occasione Ecclesiæ membra disperi, sed magis per mansuetudinem sustineri sicut boni nos operis Paulus magister instruxerat (*II Tim. iv*), dicens sanandos esse plurimos per patientiam et doctrinam. Et quicumque putantur rei, et gravibus peccatis involuti, quamvis nullus est qui delicto careat, sicut Joannes testatur apostolus (*I Joan. i*). Si dicam quia peccatum non habeo, mendax sum, hos tamen magis pressuris hominum sustentari, et perterri has passiones, iudicia divina suspendi: maxime, cum illa quæ præmissimus, inter alia de auctoritate sedis, obstarent, quia quod possessor ejus quondam beatus Petrus meruit in nobilitate possessionis accessit, et claritatem veterem vobis dat, dei Christi dote rectoribus: elamantes, scriptum esse per prophetam ex persona Dei (*Isai. l*). Nunquid non valet manus mea ad consumendum eos qui erraverunt? Hæc eadem sæpissime, sicut oportuit, commones: ut habita intentione discederent, et factum nostrum, quod Deus inspiraverat, juxta mandatum principis non discuterent, sed sequerentur, sicut decebat Ecclesiæ filios, nec sub hac intermissione contenderent, et crescerent Ecclesiæ detrimenta. Quæ res posebat cum festinatione succurri, et nobis hujus celeritatis et illis obedientie necessitas imminerebat: maxime cum omnem pene plebem cernamus ejus communioni indissociabiliter adhæsisse, cujus nos non modica cura stimulabat, ne in aliquo laboretur errore. Quibus allegatis, cum Dei nostri obtestatione decernimus, harum necessitatum, vel religionum consideratione astricti, et celesti inspiratione perpensis omnibus, quæ in causa erant, inspiratione secretis, ut Symmachus papa sedis apostolicæ præsul, ab hujusmodi propositiombus impeditus, quantum ad homines respicit, quia totum causis obstantibus superius designatis, constat, arbitrio divino fuisse dimissum, sit immunis, et liber, et Christianæ plebi sine aliqua de objectis oblatione, in omnibus Ecclesiis suis, ad jus sedis suæ pertinentibus, et tradat divina mysteria, quia eum ob impugnatorum suorum impetitionem propter superius designatas causas, obligari non potuisse cognovimus. Unde secundum principalia præcepta, quæ nostræ hoc tribuunt potestati, ei quidquid ecclesiastici intra sacram urbem Romam, vel foris juris est, reformamus, totam causam Dei iudicio reservantes, universos hortamur, ut sacram communionem, sicut res postulat, ab eo percipiant, et Dei, et animarum suarum meminerint, quia ipse et amator pacis est, et ipse pax est, qui monet, Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis (*Joan. xiv*;

Matth. x). Et in quacunque civitate pacem esse confirmandam affirmans, beatos esse dicit pacificos (*Ibidem, v*). Hæc quicumque ex instructione nostra (quod non æstimamus) vel non admittit, vel retractari posse crediderit, videat, quia in divino iudicio contemptus sui rationem est, sicut de Deo confidimus, redditurus. De clericis memorati papæ, qui ab episcopo suo ante tempus aliquod contra regulas discesserunt, et schisma fecerunt, hoc fieri decrevimus, ut eos satisfacientes episcopo suo misericordia subsequatur, et offeisi ecclesiasticis se gaudente restitui, quia Dominus et Redemptor noster oves perditas ab errore lætatur inventas, et super profugum filium paternam libertatem cœlestis medicator accommodat (*Luc. xv*). Quisquis vero clericorum post hanc formam a nobis probatam, quocunque sacro Deo loco in Ecclesia Romana missas celebrare præsumperit, præter conscientiam papæ Symmachi, dum vivit statutis canonicis, veluti schismaticus percussatur. Ista sufficiat cum Dei notitia sincere protulisse. Et subscripserunt.

Laurentius episcopus Ecclesiæ Mediolanensis huic statuto nostro, in quo totam causam Dei iudicio commisimus, subscripsi.

Petrus episcopus Ecclesiæ Ravennatis huic statuto nostro, in quo totam causam Dei iudicio commisimus, subscripsi.

Felix Iteranensis,
 Maximus Bleranus,
 Maximus Ticinensis,
 Gerontius Fundensis,
 Laurentius Boensis,
 Mercurius Sutrinus,
 Hilarus Tempsanus,
 Innocentius Fertinatis,
 Vitalis Fundanus,
 Aristus Ostiensis,
 Victor Lunensis,
 Chrysogonus Albanensis,
 Romanus Numentanus,
 Cresconius Tudertinus,
 Joannes Spolitinus,
 Laurentius Vergomatis,
 Rufentius Agnatinus,
 Martianus Acanus,
 Fortunatus Agninus.
 Innocentius Foresempromen.,
 Hilarus Tempranen.,
 Severinus Tandaritanus,
 Sebastianus Suranus,
 Felix Atellanus,
 Propinquus Tribensis,
 Bonifacius Cameritanus,
 Vindemius Antiatinus,
 Valentinus Amiterninus,
 Bonifacius Aquæviventis,
 Emilianus Suranus,
 Cassianus Mutinensis,
 Stephanus Venusinus,
 Fortunatus Fulginensis,
 Stephanus Neapolitanus,
 Maximianus Perusinus,
 Concordius Mesinatis,
 Castus Præternis,
 Martyrius Terracinenis,
 Asterius Aquinatis,
 Amanius Potentinus,
 Ursus Reatinus,
 Innocentius Mivanensis,
 Eustasius Cremonensis,
 Eucarpus Meresape,
 Serenus Nolanus,
 Eutychnus Tranensis,
 Paschasius Vulturgnensis,
 Felix Nepesinus,
 Innocentius Darentium Tiberinorum,
 Sylvanus Velitinus,
 Mercurius Gabinatis,
 Rusticus Buxentinus,

Adeodatus Formianus,
Justus Signatinus,
Augustus Liparitanus,
Fortunatus Saessanus,
Jocundus Augustanus,
Viticanus Celeniensis,
Proculianus Sepinatis,
Aprillis Lateranensis,
Memor Canusinus,
Elpidius Volaterranus,
Adeodatus Sylvæ Candidæ,

A Rogatus Tauromentanus,
Probus Carmeianen.,
Tigradius Tauriganus,
Joannes Ariminensis,
Caadius Tiburtinus,
Asellus Popoliensis,
Collonicus Forocloidiensis,
Joannes Turritanus,
Venerius Pallensis,
Servus Dei Ferenensis,
Dulcitus Sancti Antimi.

DECRETA HORMISDÆ PAPÆ.

Justinus Augustus Hormisdæ papæ.

Quo fuimus semper, et quo sumus studio pro conciliandis sententiis catholicam fidem colentium, ut eodem animo cuncti venerentur lumen individuum Trinitatis, palam fecisse dignoscimur: nunc legatum ad vestram beatitudinem ultro ob hoc ipsum dirigentes Gratum virum spectabilem magistrum scrinii, quo remedium tandem reperitur discordiis varia certantium: nunc prout libentique suscipientes affectu viros religiosissimos, quos interventores unitatis vestra sedes apostolica credidit destinandos. Profecto etenim tanquam ipsam pacem, et jocundis eos oculis asperimus, et extensis manibus duximus amplectendos. Quinetiam omni intentione ordinabimus, ut venerabilis Ecclesia Constantinopolitana, nec non complures alix vota suscipiant vestra, non solum in cæteris, sed in auferendis etiam nominibus, ex sacris diptychis, quæ removenda maxime postulastis. Verum nonnullæ fuerunt urbes et Ecclesiæ tam Ponticæ quam Asiæ, ac præcipue Orientales, quarum clerici, vel populi omnibus perterriti minis atque persuasivibus, tamen nequaquam flexi sunt ut tollant anti-stium, et repellant nomina, quorum apud eos opinio floruit, sed morte vitam duriorum æstimant, si mortuos condemnaverint, quorum gloriabantur vita superstitium. Quid igitur faciamus hujusmodi pertinaciæ, quæ nec dicto audiens existit, et tormenta intantum despicit, ut amplum sibi, ac festivum judicet, si corpore prius quam religioso desistat consilio? Nobis quidem videtur opus esse mollius agendi, et clementius, quæ si non in tua sanctitudine jam, nec in alio poterunt inveniri; nam neque sanguinis, et suppliciorum cupidi (quod dictu etiam grave est) libellum suscepimus, neque ut parvo discrimine remaneant imperfecta concordix desideria: sed ad prorogandam, quo possumus ordine, conjunctionem membrorum Ecclesiæ. Utrum itaque præstantius erit minorum gratia in totum esse nobis adversas tantas multitudines, an concessis exiguis, et remissis, majora et omni ratione querenda corrigi: ut quæ non licuit per omnia, saltem ex necessariis partibus allegantur? Veniam itaque nominum postulamus, non Acatii, non utriusque Petri, non Dioscori vel Timothei, quorum vocabula ad nos datæ sanctitatis tuæ epistolæ continebant: sed quos in aliis celebravit civitatibus episcopalis reverentia, et hoc exceptis urbibus, ubi vestra beatitudinis libellus jam in plenum admissus est, nisi hanc quoque partem benevolentia statuerit vestra mitius corrigendam. Verum nec iudicio res caret sedis apostolicæ, ut non magis venia dicenda sit quam deliberata jam ac perspecta delinitio. Anastasius siquidem religiosissimæ memoriæ vestræ culmen Ecclesiæ palam aperteque constituerat: cum hoc idem scriberet negotium decessori nostro, satis esse pacem affectantibus, si nomen tantum relicteatur Acatii. Ergo priora vestræ sedis constituta sequitur, qui non omnes memorias mortuorum iudicat contemnendas, ut indignum habeat et incongruum, si non placidior omnibus non solum defunctis, sed etiam superstitibus vestra divulgatur in omni sine terrarum lenitas: et hoc quidem non dubitaverimus, ita gratiosum vobis futurum, ut pacifico statim re-

ponso lætior mundus reddatur. Retineat autem vestra sanctitas, quod dudum scripsimus ex Oriente supplicationes nobis esse destinatas voluntatem ipsorum continentes et arbitrium, in quæ sese duraturos ostendunt firmiter, et a quo nulla ratione desistendum æstimant. Hanc itaque chartulam secundum nostra promissa per Joannem virum reverendissimum episcopum dirigendam vobis in præsentis merito credidimus: ut a vestra sede etiam tenor ejus admissus ad colligendas proficiat, et adunandas ubique venerabiles Ecclesias, et Hierosolymitanam præcipue: cui tantum omnes favorem impendant, quasi matri Christiani nominis, ut nemo audeat ab ea sese discernere. Consensum itaque proprium tuam sanctitudinem epistolari quoque pagina convenit declarare: ut cognito omnibus, atque patefacto tenore ejusdem chartulæ a vobis etiam laudari, et tenaciter custodiri lætior mundus existat. Data v. id. Sept. Chalcedone, Rustitio cons.; accepta pridie cal. Decemb. cons. SS. (An. Christi 520).

Exemplar precum.

C II. Deo amabili, ac piissimo imperatori, ex Deo Augusto, et principi Justino Christianissimo deprecatio, et supplicatio ab Hierosolymitanis, et Antiochenis, et secundæ Syriæ clericis, et abbatibus, et possessoribus provincix Syriæ.

Haurite aquam cum lætitia ex fontibus salutis, vociferatur Isaias propheta et clamat (Isa. xii), fontes salutis, evangelicas veritates, et prædicationes manifeste ostendens, ex quibus beati apostoli, et eorum, qui per ordinem fuerunt discipuli, et sapientes Ecclesiæ doctores, salutarem aquam fidei haurientes, omnem sanctam Dei Ecclesiam irrigaverunt, quæ in petra summi apostolorum subnixæ rectum, et inflexibilem confessionem custodierunt, fudicialiter cum eo ad unigenitum Filium Dei omni tempore exclamant dicens: Tu es Christus Filius Dei vivi (Math. xvi). Hanc salutarem confessionem a sanctis quatuor synodis, quæ evangelicis præceptis sunt honoratæ, suscipientes nunquam per Christi gratiam a traditis nobis rebus dogmatibus deviamus, sciat rerum testatur probatio et tempore necessitatis fidei constantia demonstrat. Si igitur, ut Christiani, rationi fidei sumus participes, domine piissime, et ad communem pacem, et ad unitatem festinamus, nostram fidem, quam ab initio suscepimus, per hanc satisfactionem nostram manifestam vestræ facimus pietati: ut notum sit quia et paci concurrimus, et a recta cum Dei juvamine non divertimus fide: sed omnem ex æquo hæresim execramus, non solum Eutychianistas et Acephalos, sed et Nestorianos, et hominem colentes toto animo odientes, anathematizamus. Nos autem, domine Christianissime imperator, sicut superius dictum est, in Patrem, et Filium, et Spiritum sanctum ab initio baptizati quoque, et credentes unam essentiam Dei in tribus subsistentiis adoramus secundum sanctorum Patrum mathema et symbolum, credentes in unum Deum Patrem omnipotentem, et in unum Dominum nostrum Jesum Christum, unigenitum, Deum Verbum, similiter et in unum Spiritum sanctum. Et secundum hoc divinum mathema, definitionem a sancta Chalcedonensi synodo promulgatam intelligimus

quoque, et suscipimus confitentis et credentes quia una substantia, vel persona, quod idem ipsa sancta synodus in duabus naturis, id est in deitate et humanitate indivise et inconfuse prædicavit, Deum Verbum, et Dominus noster Jesus Christus unus est ex sancta, et unius essentia Trinitatis. Si enim unum Deum in tribus subsistentiis, sicut dictum est, accipimus, Pater autem non est incarnatus, nec Spiritus sanctus, Deus Verbum incarnatus est, et homo factus est, unus est sancta, et unius essentia Trinitatis secundum filiationis proprietatem. Sic itaque secundum prædictas sanctas quatuor synodos credentes et secundum Dei verbum nativatem secundum carniem confiteri non renuimus. Unde proprie Dei Genitrix sancta Virgo esse creditur, tanquam natura et veritate unius essentia Patris Filium, Deum Verbum, per naturam immutabilem, ex ipsa factum hominem emixa est, et duas naturas in Christo per essentiam vel substantiam unitas confitentis, sicut in unius persona vel substantia, neque harum diversitatem, vel proprietatem post unionem auferimus, nec eas dividere in duabus personis et substantiis per unionem sumus edocti. Eundemque scimus unigenitum Filium Dei, et ante incarnationem ejus, et post idem Deum simul, et hominem, passibilem carni, impassibilem deitati, circumscriptum corpori, non circumscriptum spiritui, eundem terrenum et celestem, quem mundus, ut hominem cepit, et ut Deum continere non potuit, mortalem et immortalem, nusquam naturarum diversitate sublata, neque dividentes per essentiam unionem. Hoc enim vere magnum pietatis mysterium, quia unus ex sancta, et unius essentia Trinitatis incarnatus, et homo factus Deus Verbum, in utraque natura deitatis, et humanitatis indivise et inconfuse cognoscitur et adoratur, non conversionem vel mutationem sustinens, sed proprietatem utriusque naturæ in una persona in semetipso conservans. Ob hanc igitur fidem prædictas sanctas synodos suscipientes et custodientes, anathematizamus omnes qui adversus eas quocumque tempore vel modo aliquid conscripserunt, præcipue Joannem Egota, qui adversus memoratam sanctam Chalcedonensem synodum multas, ut Nestorianus, blasphemias evomuit, similiter condemnantes et Timotheum Ælurum cognominatum, sicut Eutychnianistam, adversus eam cum suis latrantem sequacibus. Ita ergo cum Dei juvenamine semper sensimus, etiam nunc sentimus, quapropter hanc satisfactionem vestræ obtulimus pietati. Jubere enim dignata est nos proprium intellectum, et quemadmodum de sana fide sentimus, exponere, quia quidam hæretici, dum suam malam fidem occultare festinant, nostram in Christo libertatem, et rectam fidem detractare conantur. Supplicamus igitur clementiam vestram sollicitudinem de perfecta Ecclesiarum unionem sanctarum habere debere, ut unitas, quæ cum Dei facta fuerit juvenamine, nec ullo deinceps rationabili aut irrationabili occasionis fomite inquietari pax possit. Deus autem omnium vestrum pium adimpleat desiderium in gloriam sui et reipublicæ disciplinam.

Uormisda Justino Augusto.

III. Inter ea quæ ad unitatem Ecclesiæ pertinent, propter quam Deus clementiæ vestræ elegit imperium, in litteras contulisti, hoc quoque venerabilis imperator cura fidei, cui multipliciter vos studere declaratis, adjecit, ut aliquorum preces perferendæ ad humilitatis meæ notitiam jungerentur: quibus vel quid questionis oriretur agnoscerem, vel ad submovendum propositæ consultationis ambiguum, responsum a me religiosæ scientiæ conveniens redderetur. Legi omnia sollicitudine, qua decebat, et licet ad responsi plenitudinem sufficere potuisset, si illa tantum, quæ a veteribus sunt definita, rescriberem: tamen ut religiosi propositi vestri remunerarer affectum, non subtrahendum credidi mei quoque sermonis obsequium, quod de emergentibus Nestorii, et Eutycheis venenis paterna omisit instructio, pene

A omnes impietates cum inventoribus tam nefandæ dogmatum convenienter in unum synodica deprecassentur. Nec ulterius locus ullus, tam diris fidiæ seminibus amputatis, aut Christum Dominum nostrum credere sine carnis fuisse veritate, aut dem, et hominem de materni uteri intemerata fideitate prodisse, cum alter eorum dispensatio qua salvati sumus, negando, quantum in se est, tam faceret, alter opinione contraria, sed impi consimili in eodem Domino nostro Jesu Christ testatem divinam a vera humilitate secluderet, que ille recordatus, quia palpandam carnem Christus ostendit (Luc. xxiv), neque ille Evangel memor, Verbum carnem factum esse dicentis (1. 1). Cui vox Domini indeficienter insonare debet qua dixit, et docuit (Joan. iii): Nemo ascendit cælum, nisi qui de cælo descendit, Filius homini qui est in cælo. Sepe hæc et multis precedentes sunt comprehensa sententiis, sed nec clementi strâ, licet etiam dicta sint, fastidiosè poterit reagnoscere, nec nobis pudor est ea quæ sunt a decessoribus nostris prædicata, revolvere. In enim consimile est, ut sit diversitas prædicat ubi una est forma veritatis, nec ab re judic alienum, si cum his cum quibus convenimus congruamus et dogmate. Revolvantur piis matudinis vestræ auribus decreta synodica, et papæ Leonis convenientia sacræ fidei constitut dem inveietis in illis quæ recensetis in nostris ergo est post illum fontem fidei statutorum amplius, si tamen fidei terminos servat, quæ curiosus scrutator inquirat? Non opus est actione plebis, aut institutione perfectis, nisi vult quisquam dubitare quam credere, certare nosse, sequi dubia quam servare decreta. In Trinitas Deus, hoc est Pater, Filius, et Spiritus etus, Deus autem unus, specialiter legislatore d (Deut. vi): Audi, Israel, Dominus Deus tuus unqualiter habet necesse est, aut divinitatem dividat, aut specialiter passionem ipsi essentiam nitatis impingat. Et (quod absit a fidelium mei hoc est aut plures deos more profanæ gentilitia ducere, aut sensibilem penam ad eam naturam aliena est ab omni passione, transferre. Unu sancta Trinitas, non multiplicatur numero, no scit augmento, nec potest ad intelligentiam cehendi, aut hoc, quod Deus est, discretionem s. Quis ergo illi secreto æternæ impenetrabilisqstantiæ, quod neque ulla vel invisibilem creati potuit investigare natura, profanam divisionem ingerere, et divina atque arcana mysteria re ad calculum moris humani? Adoremus Patr Filium, et Spiritum sanctum, indistinctam dist incomprehensibilem, et inenarrabilem subst Trinitatis, ubi si admittit numerum ratio perso unitas tamen non admittit essentia singular ita tamen ut servemus divinæ propria naturæ, mus propria unicuique personæ, ut nec perso vinitatis singularitas generetur, nec ad es D hoc, quod est proprium nomen, transferat gnium est et incomprehensibile sanctæ my Trinitatis. Deus Pater, Deus Filius, Deus sanctus, Trinitas indivisa, et tamen notum e proprium est Patris ut generaret Filium; p Filii Dei ut ex Patre Patri nasceretur æqualis etiam quid sit proprium Spiritus sancti, ut d et Filio procederet sub una substantia deitat prium autem Filii Dei ut juxta id quod script in novissimis temporibus Verbum caro fieri bitaret in nobis (1 Pet. 1; Joan. 1). Ita intra sanctæ Mariæ Virginis Genitricis Dei unitis sine aliqua confusione naturis, ut qui ante erat Filius Dei, fieret filius hominis, et nasce tempore hominis more matris vulvam natus a et virginitatem matris deitatis virtute non: Dignum plane Deo nascente mysterium, ut: partum sine corruptione, qui conceptum se sine semine, servans quod ex patre erat, c

sentans quod ex matre suscepit. Nam unde jacens in præepio videbatur in cœlo, involutus pannis adorabatur a magis, inter animalia editus, ab angelis nuntiatus, vix egressus infantiam, annuntians mysticas sine instituyente doctrinas, inter rudimenta annorum pœrilium edens cœlestium signa virtutum? Idem enim Deus et homo, non, ut ab infidelibus dicitur, sub quarta introductione personæ, sed ipse Dei Filius Deus, et homo, idem virtus, et infirmitas, humilitas, et majestas, redimens, et venditus, in cruce positus, et cœli regna largitus. Ita nostræ infirmitatis, ut possit interimi, ingenitate potentia, ne posset morte consumi, sepultus est, juxta id quod homo voluit nasci, et juxta id quod Patri erat similis, resurrexit, patiens vulnere, et salvator ægrorum, unus defunctorum, et vivificator obeuntium, ad inferna descendens, et a Patris gremio non recedens. Unde et animam, quam pro communi conditione posuit, pro singulari virtute, et admirabili potentia mox resumpsit. Hæc ita esse, nec ullam dubitationem oportere recipere, id est, ne Dominus noster Jesus Christus aut inter corporis passiones Deus non esse crederetur, aut ne Deus tantum, non etiam homo inter opera mirabilium stupenda virtutum, proposito nos duorum apostolorum informavit exemplo, Deum esse Christum Dominum nostrum Petri fide, hominem Thomæ dubitationem declarans. Quid enim intererat, ut quem se homines dicerent, discipulos suos vellet inquirere, nisi ut respondente Petro: Tu es Christus Filius Dei vivi, notum faceret, non hoc de carne et sanguine proditum, sed Patre Deo inspirante revelatum, et per testimonium laudatæ responsionis fides patefacta fieret veritatis? Quid intererat ut apparete post resurrectionem Domino, Thomas tantum aut abeseret a cæteris, aut solus ambigeret, nisi ut mundus crederet, quod ambigens discipulus explorasset, ut dum unius manibus se pateretur tangi, ab universitate fidelium quid esset possit agnosci? Non ergo ad improbandum discipulum interposita est dubitatio, sed quesita posteritatis instructio. Anne aliud expectat quod se idem Dominus (Luc. xxv) Cleopæ cum alio discipulo, cum ad Emmaum tendentes de se loquerentur inseruit? Et quanquam de resurrectione Domini per mulieres quæ primæ ad monumentum convenerant, agnovissent, tamen ut per eorum dubitationem daret credentibus futuris

A sæculis firmitatem, incipiens a Moyse, et omnibus prophetis, quod oportuisset pati Christum, et ita intrare in gloriam suam, interpretatus ostendit et per passionem humanam naturam, et divinam in eo esse per gloriam. Multiplicibus hæc sanctarum Scripturarum insinuantur exemplis, nec apud religiosam conscientiam tuam, venerabilis imperator, tanquam ignota dicuntur; fides enim ipsa, quæ a te constanter asseritur, tibi reddit hoc muneris, ut sensibus tuis et affectum sui inserat, et scientiam, per quam diligentius asseratur, infundat. Et tamen interest dispensationis mihi creditæ, ut ego quoque vel apud scientes nota non taceam, ut succedente sibi per vices temporum catholicorum prædicatione, sensim quod indelicenter asseritur, sine fine credatur. Latius hæc, quæ ad deitatem humanitatemque Domini nostri Jesu Christi pertinent, et in eo unitas duas sine confusione naturas, potui secundum veterum definita disserere, si esset adversum eos qui iis dissentiant, disputandum, sed cum in manibus omnium sint et synodica constituta, et beati papæ Leonis dogmata, perstrinxisse potius pauca, quam evolvere credidi convenientius universa. Nunc vero agnoscere satis est et cavere, ita proprietatem, et essentiam cogitandam, ut sciatur quid personæ, quid nos oporteat deferre substantiæ. Quæ qui indecenter ignorant, aut callida impietate dissimulant, dum omittunt quid sit proprium Filii in Trinitate, tendunt insidias unitati. Sed si quæ prædicta sunt validis teneantur fixa radicibus, nec a paterna traditione receditur, et constanter questionibus obviatur. Data vii calend. April. Valerio Victorio cons. (An. Christi 521.)

Hormisdæ presbyteris, diaconibus et archimandritis secundæ Syriæ.

IV. Lectis litteris dilectionis vestræ, quibus inimicorum Dei patefacta vesania est, et infidelium pertinax furor dolenter expositus, qui dum redivivo spiritu oderunt Deum, membra illius impie persequuntur; quantum ad constantiæ vestræ agnitionem benedixi Deum, fidem militum suorum inter adversa servantem, sed rursus Ecclesiarum concussionem, et servorum Dei molestias, laboresque considerans propheta. . . . .

DECRETA GREGORII PAPÆ JUNIORIS.

In nomine Domini Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi, imperante domino nostro, piissimo Augusto Leone, a Deo coronato, Magno imperatore, Anno sexto p. c. ejus anno sexto, sed et Constantino, novo imp. ejus filio, anno secundo, mense Aprili, indicatione quarta.

Præsidente sanctissimo ac ter beatissimo Gregorio apostolico papa, in basilica beati Petri apostolorum principis, ante confessionem consedentibus etiam sanctissimis episcopis,

- Agnello Ferentinati,
- Vitale Alatrino,
- Martiano Gabiis,
- Tiberio Sylva candida,
- Georgio Nepæ,
- Andrea Albanensi,
- Tribunatio Falaris,
- Joanne Blerano,
- Sergio Prænestino,
- Synderedo archiepiscopo Spaniæ,
- Sedulio episcopo Britannæ,
- Fergusto episcopo Scotiæ,
- Majorino Polimartii,
- Joanne Belliternensi,
- Opportuno Maturanensi,
- Georgio Portuensi,
- Gregorio Anagnias,

- Joanne Signias,
- Agnello Sutrino,
- Anastasio Tiburtino,
- Uvilariis Narniensi,
- Petro Amerino,
- Et venerabilibus presbyteris,

- Joanne,
- Eustratio,
- Constantino,
- Marino,
- Joanne,
- Thalassio,
- Joanne,

- Astantibus quoque diaconibus,
- Petro archidiacono,
- Gregorio Macoseu,
- Benedicto diaconibus, vel cuncto clero,

Gregorius sanctissimus ac beatissimus papa dixit: Cum sinus dominicæ plebis superna miseratione rectores, studiosius nos convenit Dei præsidio pro eorum sæpe cogitare salute, ne de creditis frustratis (quod absit) animabus, insidiis antiqui hostis ante omnium pastorem, nisi succedat præveniendæ de offensæ correctio, districtam cogamur solvere rationem. Dumque perpendo, vel ad animum reduco, quanta circumspectione nos oporteat in vigilando

contra sui cujusque sceleris nequitiam obviare, et si quando insilierit ad perturbandas fidelium mentes adiutorio superno factui ejus resistere, valde concutior, atque nimis tabesco, ne serpentina calliditate (quod abii) leviores quoque decipiat; Deo vere favente, sollicitudine nimia animæ æquiori mente divino juvamiae freti pro salute omnium studere debemus, ut inconfuso vultu, non de frando cujusquam percussis assistere æterno judici mereamur, et vocem audire inquitentium: Euge, serve bone et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui (*Matth. xxv; Luc. xix*). Hinc namque est, quod ingeniosus dico, qui populi Christiani aliquos pro provinciam Italiam hanc commemorantes audio tenere contra catholicam fidem, et Patrum statuta, ita ut Deo sacratas feminas ducere præsumant mulieres, et propinquas in conjugio socient, quod opportunum est spiritali amputari mucrone, atque si vestra placet sanctitati, radicibus evelli: ne seges boni agricolæ zizaniorum mista horrentibus fructibus sordescat (*Matth. xiii*).

Sanctissimi episcopi, seu venerabiles presbyteri responderunt:

Vere cognoscimus gratia sancti Spiritus cor apostolatus vestri succensum, ut tantæ miseriæ æquales a fidelium mentibus detergantur, et quæsi vulnus corpori infixum aditu talis miseriæ observato salutari antidoto curetur, sicut bene prævisum est interdictione anathematis, ne denuo quispiam hoc Romanus, Longobardus, vel cujuscumque sit gentis, sacrique baptismatis unda lotus, attentet, ut non tanti piaculi mole oppressus præcipiti incidat, aut voragine mergatur iniquitatis, vitari debeat, atque radicibus evellatur.

Post hæc omnium consonam responsonem Gregorius apostolicus papa ante corpus memoratum venerabilis Christi apostolorum principis, inferendõ sententiam dixit:

I. Si quis presbyteram duxerit in conjugio, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

II. Si quis diaconam duxerit in conjugio, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

III. Si quis monacham, quam Dei ancillam appellant, in conjugio duxerit, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

IV. Si quis commatrem spiritalem duxerit in conjugio, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

V. Si quis fratris uxorem duxerit in conjugio, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

VI. Si quis neptem duxerit in conjugio, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

VII. Si quis novercam, aut nurum suam duxerit in conjugio, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

VIII. Si quis consobrinam suam duxerit in conjugio, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

IX. Si quis de propria cognatione, vel quam cognatus habuit, duxerit in uxorem, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

X. Si quis viduam furatus fuerit in uxorem, vel consentientibus ei, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

XI. Si quis virginem, nisi desponsaverit, furatus fuerit in uxorem, vel consentientibus ei, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

XII. Si quis ariodis, aruspibus, vel incantatoribus observaverit, aut phylacterio usus fuerit, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

XIII. Si quis in quoquam partem, vel præcepta ante emissã apostolicæ Ecclesiæ de olivetis, et locis divesis temeraverit, et non in omnibus observaverit, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

XIV. Hadriano filio Exhilarati, qui post præstito

sacramento in apostolica confessione Epiphaniam conam illicito ausu in uxorem habet, anathema et responderunt omnes tertio, anathema sit.

XV. Epiphania diacona, quæ post præstito sacramento cum Hadriano Exhilarati filio fuga lapsa in uxorem, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

XVI. Si quis eis in tam crudeli assensum præbuit anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

XVII. Si quis ex clericis laxaverit comam, anathema sit; et responderunt omnes tertio, anathema sit.

Gregorius episcopus sanctæ catholicæ atque apostolicæ Romanæ Ecclesiæ huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Agnellus, episcopus sanctæ Ecclesiæ Ferentinæ huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Joannes, humilis episcopus sanctæ Ecclesiæ liternensis, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

B Ego Vitalis, episcopus S. Eccl. Alatrinæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Opportunus, gratia Dei episcopus sanctæ Ecclesiæ Maturianensis, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Martinianus, episcopus sanctæ Ecclesiæ Gabitulæ huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Georgius, episcopus sanctæ Ecclesiæ Portuensis huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Tiberius, episcopus sanctæ Ecclesiæ Sylvæ Cæciæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Ego Gregorius, episcopus sanctæ Ecclesiæ Guinæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Georgius, episcopus sanctæ Ecclesiæ Nepesinæ huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Joannes, indignus episcopus sanctæ Ecclesiæ Guinæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

C Andreas, episcopus sanctæ Ecclesiæ Albanæ huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Agnellus, peccator episcopus S. Ecclesiæ Suburbicani huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Tribunatius, indignus episcopus sanctæ Ecclesiæ Fariatanæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Anastasius, episcopus S. Ecclesiæ Tiburtinæ huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Joannes, episcopus sanctæ Ecclesiæ Bleranæ huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Vuillari, episcopus sanctæ Ecclesiæ Narbonensis huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Sergius, gratia Dei episcopus sanctæ Ecclesiæ Prænestinæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Petrus, humilis episcopus sanctæ Ecclesiæ Cornetanæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Majorinus, episcopus S. Ecclesiæ Polimartianæ huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

D Synderodus, episcopus ex Spania, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Sedulius, episcopus de genere Scotorum, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Fergustus, episcopus Pictus, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Item subscriptio presbyterorum.

Sisinnius, humilis presbyter sanctæ Romanæ Ecclesiæ, tituli Sancti Laurentii, qui appellatur I huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Joannes, presbyter sanctæ Romanæ Ecclesiæ Sanctæ Cecilie, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Sisinnius, presbyter sanctæ Romanæ Ecclesiæ Sancti Xisti, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Joannes, presbyter, tituli Sancti Marcelli huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Joannes, humilis presbyter S. Rom. Eccl. tituli Sancte Susannæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Eustratius, humilis presbyter S. Rom. Eccl. tituli Sancte Anastasiæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Georgius, immeritus presbyter sanctæ Romanæ Ecclesiæ tituli SS. Joannis et Pauli, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Thalassius, humilis presbyter sanctæ Rom. Eccl., tituli Sanctæ Dei Genitricis, qui appellatur Calisti trans Tiberim, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Marinus, humilis presbyter S. Rom. Eccl., tituli Sancte Sabinæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Constantinus, presbyter sanctæ Rom. Eccl., tituli Sancti Cyriaci, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Gregorius, humilis presbyter sanctæ Rom. Ecclesiæ, tituli Sancti Clementis, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Epiphanius, humilis presbyter sanctæ Rom. Eccl.,

tituli Sancti Laurentii, qua Damasi, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Marinus, indignus presbyter S. Rom. Eccl., tituli Apostolorum, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Joannes, humilis presbyter S. Rom. Eccl., tituli Sanctæ Priscæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Petrus, indignus archidiaconus sanctæ sedis apostolicæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Gregorius, indignus, et humilis diaconus sanctæ sedis apostolicæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Musculus, humilis diaconus sanctæ sedis apostolicæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Benedictus, indignus diaconus sanctæ sedis apostolicæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Die non. April. imp. domno piissimo Augusto Leone, a Deo coronato magno imp., anno sexto rc. ejus anno sexto; sed et Constantino novo imp. ejus filio, anno secundo, indictione quarta (An. Christi 721).

DIONYSII EXIGUI OPERUM PARS SECUNDA.

OPUSCULA ASCETICA ET PARÆNETICA.

EPISTOLA AD EUGIPIUM PRESBYTERUM,

In versionem ab se factam libri Gregorii Nysseni, De Conditione seu officio hominis.

Domino sanctissimo et a me plurimum venerando sacro Eugipio presbytero Dionysius Exiguus.

Sancto venerationis tuæ studio pro meis viribus obsecro, beati Gregorii Nysseni episcopi libri De Conditione hominis e Græca locutione converti, trilingua et uno ab eodem capitibus explicatum: in quo opere quantum sim difficultatis expertus, ex ipsa lectione probabitur. In plurimis enim juxta philosophorum sententias immoratus, opulentiam tantam suæ eruditionis expressit, ut pene nihil omiserit eorum quæ ab illis doctis et otiosis ingeniis in hac parte per inextricabiles digesta sunt quæstiones. Quorum etiam nonnullas ineptias ita destruxit, ut illud propemodum nobis insinuaret Apostoli quo fideles instruit dicens: *Videte ne quis vos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam, secundum traditionem hominum, secundum elementa mundi, et non secundum Christum (Coloss. 2, 8)*. Nam sicuti quædam recta quæ Deus illis revelavit, sapienter approbat, ita prava eorum vel ipse dirigit, vel quatenus ab aliis vitentur, ostendit; exceptis videlicet paucis in quibusdam valde persequitur vitia, protulit (ut Meri solet) etiam ipse vitiosa.

Igitur eloquentiam tanti doctoris æmulatus, enisus sum quidem disertitudinem ejus sequi, licet assequi nimis impari facultate nequiverim. Fidem tamen sententiarum ejus pro mea mediocritate servavi, sciens veritate nihil esse præstantius. Et quia sunt, ut dixi,

aliqua quæ possunt merito reprehendi, nullus lector in his meum putet obligatum esse consensum; quia officio translatoris explicui, non censoris judicio comprobavi.

Quapropter humili devotionis obsequio precor, ut sanctitas tua promissionis mee solutionem gratissima mente percipiat, et in quibuscumque minus eleganter videor elocutus, veniam clementer accomodat; quia necessitate temporis a doctissimorum virorum collatione distractus, non quo debui librum splendore digessi, qui ut plurimis probatur abundare virtutibus, ita quibusdam, ut sæpe retuli, maculis videtur aspersus. Oret ergo pro me tua dignatio, ut tantis pressus angustiis, saltem spiritualium studiorum latitudine gaudeam; nec adeo præsentibus unquam mœroribus liceat, ut nos a proposito futuræ delectationis abducant. Maximum namque solatium in hac miseria capimus, si de ventura gloria continuata meditatione tractemus. Quamvis enim quis amore cœlestium ægre ferat hujus peregrinationis incommoda, et cum propheta dolenter exclamet: *Heu me, quod incolatus meus prolongatus est, habitavi cum habitantibus Cedar, multum incola fuit anima mea (Psalm. cxix, 5)*; et cum beato Apostolo confidenter asserat: *Cupio dissolvi et esse cum Christo (Philipp. 1, 23)*, tamen a patria non procul exulare creditur, si semper patriam desiderio consequatur.